

תוכן העניינים

	דוח הדירקטוריון והנהלה
6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
13	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
46	סקירת הסיכונים
77	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
78	הצהרת המנכ"ל
79	הצהרת החשבונאי הראשי
80	דוחות כספיים
	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
196	ממשל תאגידי
204	פרטים נוספים ונספחים

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון והנהלה

11	נתונים עיקריים	1
15	שערי חליפין	2
16	שוקי ההון	3
17	הרכב הרווח המימוני, נטו	4
18	ניתוח סך הרווח המימוני, נטו	5
18	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	6
19	פרטים לגבי ההוצאה בגין הפסדי אשראי	7
19	פירוט העמלות וההכנסות האחרות	8
20	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	9
21	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	10
21	התפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים	11
22	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	12
22	אשראי לציבור, ברטו לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות	13
23	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	14
23	החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה	15
24	הרכב תיק ניירות הערך	16
24	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	17
24	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	18
25	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות	19
25	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	20
26	ניתוח רגישות השפעת שינויים בשיעורי הרבית על תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא	21
27	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	22
27	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות	23
29	הון והלימות ההון	24
29	יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברות בת משמעותיות	25

32	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות	26
32	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות	27
33	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות	28
34	מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים	29
49	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	30
50	הפרשה להפסדי אשראי	31
51	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	32
57	חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים	33
59	חשיפה למדינות זרות	34
63	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה	35
66	תיאור רגישות הון הקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הרבית	36
66	פרטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר	37
68	החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית	38
74	תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון	39
74	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	40
75	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	41
76	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	42

דוח הדירקטוריון והנהלה

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

7	תיאור פעילות קבוצת הבנק
11	מידע כספי תמציתי עיקרי
12	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
12	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 30 בספטמבר 2016

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 17 בנובמבר 2016, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מאוחדות שלו (להלן - "קבוצת הבנק"), ליום 30 בספטמבר 2016.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

קבוצת הבנק נמנית עם חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל.

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטוין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות, בתחומי מטבע חוץ, הסחר הבינלאומי, ניירות הערך, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונדילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון בתחום קופות הגמל וקרנות הנאמנות.
- שירותי נאמנות לפרטיים ומוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

קבוצת הבנק פועלת באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), וכן את תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון. במסגרת החטיבה פועל איזור עסקים, המרכז את פעילות הסניפים העסקיים של הבנק.
 - החטיבה הבנקאית ומערך פאג"י מרכזים את הפעילות מול הלקוחות הפרטיים של הבנק ובכללם בנקאות פרטית ומשקי בית והעסקים הקטנים. החטיבה פועלת באמצעות 101 סניפים, הכוללים את סניפי פאג"י המתמחים במגזר הדתי והחרדי וסניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון, כאשר בנוסף בבנק אוצר החייל פועלים 47 סניפים ובבנק מסד 22 סניפים (סך הכל 170 סניפים בקבוצה).
 - חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח מול הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון.
- בנוסף לבנק, מונה כיום הקבוצה שני בנקים מסחריים בישראל, המתמחים בקהלי לקוחות ייחודיים; אוצר החייל, המתמחה במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הבטחון; ומסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל. לקבוצה חברה בת בשוויץ; פיבי בנק (שוויץ), שמקום מושבה בציריך, והמתמקדת בבנקאות פרטית.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנדילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה

שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק דיון בגורמי סיכון, שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

שינויים עיקריים בתקופה החולפת

התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות.

תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר.

בהמשך למהלכי התייעלות בהם נקט הבנק בשנתיים האחרונות, ביום 17 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הבנק בהיבט מהלכי התייעלות. מהלכי התייעלות כוללים, בין היתר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים; צמצום במספר הסניפים ושיפורים בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה. כתוצאה ממהלכי התייעלות צפויים צמצום בשטחי הנדל"ן וירידה הדרגתית במצבת כח האדם של קבוצת הבנק של כ-130 עובדים בממוצע לשנה (מתוכם כ-45 עובדים בפרישה מוקדמת מרצון, שתמשיך להעשות על בסיס הצעות פרטניות ולגופם של מקרים). סך הכל ירידה של כ-650 עובדים עד לסוף שנת 2020.

הבנק קיבל אישור עקרוני של הפיקוח על הבנקים לפריסת עלות המהלכים לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. עלות ההטבות לעובדים במסגרת מהלכי התייעלות בשנים 2016 ועד 2020 מוערכת בכ-207 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס, אשר מתוכה, סך של כ-25 מיליון ש"ח, בגין סגירה הדרגתית של פעילות, נזקפו כהוצאה ברווח והפסד ברבעון השני של השנה (העלות מבוססת על הנחות אקטואריות, בין השאר ביחס לעלות הפרישה של עובדים). השפעת מהלכי התייעלות על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון מוערכת בקיטון של כ-0.19% ותיזקף, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים.

עקרונות הטיפול החשבונאי

עלויות עדכון ההתחייבות האקטוארית לעובדים בגין מהלכי התייעלות, יטופלו כהפסד אקטוארי ויזקפו לרווח כולל אחר, למעט עלויות הסגירה ההדרגתית של פעילות אשר נזקפו לרווח והפסד.

בתקופות עוקבות יופחתו לרווח והפסד עלויות המהלכים כחלק מיתרת הרווחים וההפסדים אקטואריים בשיטת הקו הישר, על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים. במידה ובשנה מסוימת יעלו סך התשלומים בגין פיצויים על עלות השירות ועלות הרבית שהוכרו באותה שנה, תיושם חשבונאות סילוק ובהתאם יואץ קצב הפחתת "הרווחים וההפסדים האקטואריים" באותה תקופה, כך שיותאם לקצב סילוק ההתחייבות האקטוארית בתקופה.

יצוין כי הנתונים וההערכות שהובאו בדוח זה לעיל הינם בגדר מידע צופה פני עתיד, כמשמעותו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. היקף מהלכי התייעלות, יכולת הבנק להגשימם, יישומם בפועל והשפעתם על הרווח והפסד ועל יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון תלויים, בין היתר, במהלכי התייעלות בבנק, בעיתוי פרישת העובדים ובמאפייני אוכלוסיית הפורשים (וותק, גיל, מגדר ורמת שכל). לפיכך, התוצאות בפועל של המהלכים עשויות להיות שונות מהותית ביחס לנתונים שצוינו לעיל.

התפתחויות בתוצאות הכספיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-409 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-329 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 24.3%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק עמדה על שיעור של 7.6%, בהשוואה ל-6.4% בתקופה המקבילה אשתקד ול-6.5% בכל שנת 2015.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווח הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- גידול בהכנסות הרבית, נטו בסך של 159 מיליון ש"ח (10.9%), שנבע בעיקר מגידול בהיקף האשראי לציבור.
 - קיטון בהכנסות מימון שאינן מרבית בסך של 26 מיליון ש"ח, שנבע בעיקר מקיטון ברווח ממימוש אגרות חוב ומרווחים מהשקעות במניות בסך של 30 מיליון ש"ח.
 - קיטון בסך של 59 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות (5.7%), שנבע בעיקר מקיטון בהיקפי הפעילות בשוק ההון.
 - גידול בהכנסות אחרות בסך של 46 מיליון ש"ח, הנובע בעיקר מחלק הבנק בתמורת עסקת מכירת מניות ויזה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים).
 - גידול בהוצאות משכורות והוצאות נלוות בסך של 38 מיליון ש"ח, המוסבר מקיטון חד פעמי בהוצאות השכר בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בגין ישום ההסכם הקיבוצי המיוחד. בנטרול השפעה זו, חל קיטון בהוצאות משכורות והוצאות נלוות בסך של 34 מיליון ש"ח. קיטון זה נובע, בין היתר, מקיטון בעלות השכר עקב צמצום במצבת העובדים בקבוצה (שקוזז בחלקו בעליית השכר הסלקטיבית) ומקיטון שנובע מהמרת זכויות עובדים למענקי יובל (ראה באור 16 לדוחות הכספיים).
 - קיטון בהוצאות תפעוליות ואחרות, למעט הוצאות משכורות ונלוות, בסך של 30 מיליון ש"ח (3.7%), שנבע בעיקר ממהלכי התייעלות בקבוצה.
 - גידול חד פעמי בהוצאות מסים על ההכנסה בסך של 37 מיליון ש"ח.
 - גידול בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה בסך של 34 מיליון ש"ח, הנובע בעיקר מחלקה בתמורת עסקת מכירת מניות ויזה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים), שקוזז בחלקו מהפרשה בעלת אופי חד פעמי שנרשמה בדוחות כאל.
- הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 0.05 ש"ח** הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-4.08 ש"ח, בהשוואה ל-3.28 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-126,071 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-122,858 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו-125,476 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 2.6%-0.5%, בהתאמה.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-78,079 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-69,878 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו-72,555 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 11.7%-7.6%, בהתאמה.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-104,549 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-100,652 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו-103,262 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 3.9%-1.2%, בהתאמה.

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-7,411 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,035 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ו-7,073 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 5.3%-4.8%, בהתאמה.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על שיעור של 10.05%, בהשוואה ל-9.81% בסוף שנת 2015.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על שיעור של 13.43%, בהשוואה ל-13.26% בסוף שנת 2015.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השלישי של השנה הסתכם ב-128 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-86 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 48.8%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק, בחישוב שנתי, עמדה ברבעון השלישי של השנה על 7.1%, בהשוואה ל-5.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווח הקבוצה ברבעון השלישי של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- גידול בהכנסות הרבית, נטו בסך של 56 מיליון ש"ח (11.2%).
- קיטון בהכנסות מעמלות בסך של 14 מיליון ש"ח (4.1%), שנבע בעיקר מקיטון בהיקפי הפעילות בשוק ההון.
- קיטון בהוצאות תפעוליות ואחרות בסך של 24 מיליון ש"ח (3.5%), שנבע בעיקר ממהלכי התייעלות בקבוצה.
- ירידה בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה בסך של 7 מיליון ש"ח, שהושפעה מהפרשה בעלת אופי חד פעמי שנרשמה בדוחות כאל. חלק הבנק בהפרשה זו הסתכם ב-13 מיליון ש"ח נטו לאחר השפעת המס.

נתונים עיקריים

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום			רווח ורווחיות
שינוי	30.9.15	30.9.16	
%		במיליוני ש"ח	
8.5	1,571	1,704	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
(1.2)	1,054	1,041	עמלות והכנסות אחרות
4.6	2,625	2,745	סך ההכנסות
(5.7)	1,041	982	מזה: עמלות
31.4	35	46	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3.2	1,205	1,243	משכורות והוצאות נלוות
(3.7)	805	775	הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט משכורות והוצאות נלוות)
24.3	329	409	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

שינוי לעומת		ליום			מאזן
31.12.15	30.9.15	31.12.15	30.9.15	30.9.16	
%				במיליוני ש"ח	
0.5	2.6	125,476	122,858	126,071	סך כל הנכסים (סך כל המאזן)
7.6	11.7	72,555	69,878	78,079	אשראי לציבור, נטו
(1.9)	18.5	16,439	13,605	16,127	ניירות ערך
1.2	3.9	103,262	100,652	104,549	פקדונות הציבור
(4.5)	(5.9)	5,862	5,950	5,597	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4.8	5.3	7,073	7,035	7,411	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
(19.0)	(23.9)	2,219	2,362	1,798	סיכון אשראי בעייתי

לשנה שנסתיימה ביום			לתשעת החודשים שנסתיימו ביום			יחסים פיננסיים עיקריים
31.12.15	30.9.15	30.9.16				
5.6%	5.7%	5.9%			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך כל המאזן	
0.02%	0.07%	0.08%			הוצאות בגין הפסדי אשראי לאשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	
9.81%	9.73%	10.05%			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	
13.26%	13.24%	13.43%			יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	
5.43%	5.46%	5.66%			יחס מינוף	
104%	99%	109%			יחס כיסוי נזילות	
57.8%	56.9%	61.9%			אשראי לציבור, נטו לסך כל המאזן	
82.3%	81.9%	82.9%			פקדונות הציבור לסך כל המאזן	
142.3%	144.0%	133.9%			פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו	
77.6%	76.6%	73.5%			הוצאות תפעוליות ואחרות לסך ההכנסות	
6.5%	6.4%	7.6%			תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽²⁾	

(1) רווח מימוני, נטו כולל הכנסות רבית, נטו והכנסות מימון שאינן מרבית.

(2) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק שהעיקרי בהם הינו סיכון הרבית (סיכון כלל מערכתי), סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון. כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים. הבנק רואה בסיכוני סייבר, בסיכון ניהול טכנולוגיות מידע, בסיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות ובסיכון רגולטורי, סיכונים מובילים ומתפתחים מהותיים ביותר. לפרטים נוספים ראו פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

יעדים ואסטרטגיה

הנהלת הבנק מכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק. על בסיס התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, מגישה הנהלה לדירקטוריון תכניות עבודה שנתיות ואת תקציבי הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות, שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים ארוכי טווח ויעדים פרטניים לשנת העבודה השוטפת. הדירקטוריון וועדותיו מפקחים ומבקרים את עבודת הנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכוני האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט. הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון מדי חצי שנה. התכנית מושתתת על התנהלות מידתית בכל תחומי הפעילות, מתוך שאיפה לרווחיות נאותה ויציבה לאורך זמן. לבנק תכנית אסטרטגית לשנים 2016-2018 אשר אושרה על ידי הדירקטוריון בחודש ספטמבר 2015. יעדי העל של התכנית הם במונחי תשואה על הון מעל רבית חסרת סיכון ויחס יעילות.

במסגרת התכנית, הבנק ימשיך במיקודו האסטרטגי: בנקאות פרטית, לקוחות אמידים, עסקים בינוניים-גדולים דרך מתן מענה כולל ומותאם לצרכי הלקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי; ימשיך את מיקודן של חברות הבת (אוצר החייל ומסד) והחברות שמוזגו (יובנק ופאג'י) בנישות הפעילות הייחודיות להן, ובעיקר בקידום תחום הקמעונאות והעסקים הקטנים; ישמור על מובילותו בשוק ההון; יוביל מהלכי התייעלות בהוצאות תוך ייעול מצבת כח אדם, שיפור תהליכים, המשך התייעלות ברשת הסינוף ושימוש גובר בערוצי הבנקאות הישירה; ויחזק תרבות מכוונת ביצועים ומדידה בקבוצה. ביום 17 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הבנק בהיבט מהלכי התייעלות. (ראה פרק שינויים עיקריים בתקופה החולפת).

הבנק בוחן, כאמור, מדי חצי שנה את התכנית בהתייחס לסביבה המאקרו כלכלית, להתפתחויות התחרותיות במשק, לסביבה הרגולטורית, להתפתחויות הטכנולוגיות ולשינויים התכופים בסביבת הדיגיטל והסייבר וכן לשינויים שחלים בקבוצת הבנק, ומעדכן במידת הצורך את התכנית והמהלכים הנובעים מהתכנית האסטרטגית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

14	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
21	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
31	מגדרי פעילות פיקוחיים
43	חברות מוחזקות עיקריות

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שפורסמו סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינם חיוביים ומעידים כי המשק הוסיף לצמוח במחצית הראשונה של שנת 2016 בקצב המתון שאפיין אותו בשנים האחרונות. על פי האומדן האחרון שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש אוקטובר 2016 חל שיפור בשיעור הצמיחה. ברבעון השני של שנת 2016 צמח המשק ב-3.2% במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 2.0% במחצית השנייה של שנת 2015 ו-2.7% במחצית הראשונה של שנת 2015. העלייה בתוצר במחצית הראשונה של השנה משקפת עליות בהוצאה לצריכה פרטית, בהוצאה לצריכה ציבורית, בהשקעות בנכסים קבועים ובייצוא סחורות ושירותים.

המדד המשולב של בנק ישראל מצביע על האטה מסוימת בקצב הצמיחה, כאשר בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2016 עלה המדד בכ-1.55%, לעומת עלייה של כ-1.65% בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2015.

חטיבת המחקר של בנק ישראל העלתה בחודש ספטמבר 2016 את תחזית צמיחת התוצר לשנת 2016 ל-2.8%, לעומת 2.4% בתחזית הקודמת שניתנה בחודש יוני 2016. כמו כן הועלתה תחזית הצמיחה לשנת 2017 ל-3.1% לעומת 2.9% בתחזית הקודמת, על רקע עלייה בתחזית הגידול הן בצריכה הפרטית והן בצריכה הציבורית.

תקציב המדינה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 חל גידול בגירעון הפעילות התקציבית של הממשלה שהסתכם בכ-6.1 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של כ-4.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המתוכנן לשנת 2016 עומד על 35 מיליארד ש"ח, שהם 2.9% מהתמ"ג, כאשר ב-12 החודשים האחרונים (אוקטובר 2015 - ספטמבר 2016) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 2.2% מהתמ"ג בלבד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה, הוצאות המשרדים האזרחיים עלו ב-8.9% (לעומת תכנון גידול גבוה יותר בשיעור של 11.4% בתקציב 2016) והוצאות מערכת הביטחון עלו ב-2.2% (לעומת ירידה בשיעור של כ-3.7% בתקציב 2016), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

גביית המסים בחודשים ינואר-ספטמבר 2016 הסתכמה ב-216.1 מיליארד ש"ח, עלייה נומינלית של 4.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, כאשר העלייה נרשמה הן במסים הישירים והן בעקיפים.

במהלך חודש אפריל, חברת הדירוג Fitch העלתה את תחזית דירוג האשראי של מדינת ישראל על החוב במטבע חוץ מיציב לחיובי ואישררה אותו ברמה של A. עידכון התחזית כלפי מעלה נובע מהתחזקות נוספת בחשבונות החיצוניים של ישראל (עודף בחשבון השוטף שהתרחב ועלייה ביתרות המט"ח של בנק ישראל) והשיפור בהפחתת יחס החוב הציבורי לתוצר, תוך שימת דגש לסיכונים הפוליטיים המכבידים על דירוג האשראי.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק ממשיכה להיות נמוכה באופן יחסי. מדד המחירים לצרכן בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נותר ללא שינוי. ירידה נרשמה בעיקר בסעיפי הלבשה והנעלה - 11.9% וריהוט וציוד לבית - 1.3%. מנגד, נרשמה עלייה בסעיפי הדירוג - 1.9% והחינוך, התרבות והבידור - 1.7%. ב-12 החודשים האחרונים נרשמה אינפלציה שלילית בשיעור של 0.4% והמדד ללא דירוג ירד ב-1.2%. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר 2016, כי סביבת האינפלציה בשנת 2016 תמשיך להיות שלילית אך ברמה נמוכה. בשנת 2017 האינפלציה צפויה לעלות בהדרגה עד לרמה שנתיית של 1.1%, עדיין ברף התחתון של יעד האינפלציה, בעיקר על רקע הצפי לעצירת הירידה במחירי הסחורות והצפי לעלייה ברמת האינפלציה בעולם. גם התקרבות המשק לתעסוקה מלאה צפויה לתמוך בעלייה באינפלציה.

נכון לחודש ספטמבר, ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ל-12 החודשים הקרובים עדיין נמוכות ועומדות על שיעור של 0.5%.

שוק הדיור

על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס שפורסם בחודש ספטמבר 2016, נרשמה עלייה מתונה של כ-0.4% במחירי הדירות בחודשים יולי - אוגוסט 2016, לעומת החודשים יוני - יולי 2016, כאשר ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש אוגוסט 2016 עלו המחירים בשיעור חד של כ-6.8%.

במחצית הראשונה של שנת 2016 הוחל בבנייתן של 24,090 דירות חדשות (ירידה של כ-6.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) ונסתיימה בנייתן של 19,880 דירות (ירידה של כ-11.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). הרבעון השני של שנת 2016 היה הרבעון החמישי ברציפות בו נרשמה ירידה במספר הדירות שנסתיימה בנייתן.

בחודשים ינואר - אוגוסט 2016 נמכרו כ-20,230 דירות חדשות (ירידה של כ-9.5%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). בחודש אוגוסט 2016 נטל הציבור משכנתאות בהיקף של 5.5 מיליארד ש"ח, גבוה במקצת מהממוצע החודשי ב-12 החודשים האחרונים שעמד על כ-5.1 מיליארד ש"ח. שיעור המשכנתאות לרכישת דירות להשקעה מוסיף לרדת, ובחודש אוגוסט 2016 עמד על 13.7%, לעומת ממוצע של 14.9% ב-12 החודשים האחרונים.

שוק העבודה

נתוני האבטלה ממשיכים להיות חיוביים ואף בשיפור. שיעור האבטלה בחודש אוגוסט 2016 (בקרוב גילאי 15 ומעלה) ירד ל-4.6%, בהשוואה ל-4.7% בחודש יולי 2016. בקרב גילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) שיעור הבלתי מועסקים בחודש אוגוסט עמד על 4.0%, בדומה לחודש יולי.

שער החליפין

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נחלשו שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 3.7% ושער החליפין של השקל מול האירו בשיעור של 1.0%.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 רכש בנק ישראל כ-4.6 מיליארד דולר (מזה כ-1.2 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין). בחודש נובמבר 2015 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז בישראל על שער החליפין, ירכוש הבנק 1.8 מיליארד דולר בשנת 2016.

שיעור השינוי		שער החליפין ליום			
ינואר - ספטמבר 2015	ינואר - ספטמבר 2016	30.9.15	31.12.15	30.9.16	
0.9%	(3.7%)	3.92	3.90	3.76	דולר
(6.8%)	(1.0%)	4.40	4.25	4.20	אירו

רבית בנק ישראל

בחודש פברואר 2015 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת שיעור הרבית לחודש מרס, לרמה של 0.1%. ההחלטה היתה על רקע התגברות קצב הייסוף בשקל והשפעותיו האפשריות על הפעילות במשק והאינפלציה ונועדה, בין היתר, להחזיר את האינפלציה אל תוך יעד יציבות המחירים. מאז הרבית נותרה יציבה, זאת על רקע האינפלציה הנמוכה. הוועדה העריכה כי המדיניות המוניתרית תיוותר מרחיבה למשך זמן רב. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר 2016, כי רבית בנק ישראל צפויה להיוותר ברמתה הנוכחית בכל שנת 2016 ולעלות בהדרגה רק החל מהרבעון השלישי של שנת 2017.

הסביבה הגלובלית

מגמת ההתמתנות בפעילות הכלכלית העולמית נמשכת, במיוחד בכלכלות המפותחות. תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2016, נשארה בחודש אוקטובר 2016 על 3.1%. גם לשנת 2017 נשארה התחזית על 3.4%. תחזית הצמיחה של ארה"ב לשנת 2016 ירדה ל-1.6%, משיעור של 2.2% בתחזית הקודמת, ולשנת 2017 ירדה התחזית ל-2.2%, משיעור של 2.5% בתחזית הקודמת. תחזית הצמיחה של ישראל נותרה על 2.8% בשנת 2016 ועל 3% בשנת 2017.

המשק העולמי ממשיך לצמוח בקצב איטי וקצב הגידול של הסחר העולמי ממשיך לרדת, כאשר בשנה האחרונה צמח בפחות מ-1%. הבנקים המרכזיים בעולם ממשיכים להנהיג מדיניות מוניטרית מרחיבה מאוד, והאינפלציה נותרה נמוכה מאוד, אם כי חלק מהגורמים הדפלציוניים מתחילים להתמתן.

בארה"ב, הצפי על פי מדד GDPNOW הינו שברבעון השלישי תירשם צמיחה של 2.9%, שיעור שלא יספיק כדי לפצות על הצמיחה הנמוכה בשני הרבעונים הקודמים. הצריכה הפרטית מוסיפה להוביל את הכלכלה, בשעה שבמגזר התעשייתי נמשכת חולשה וההערכות הן ששוק העבודה מתקרב לתעסוקה מלאה.

באירופה הנתונים ממשיכים להצביע על קצב צמיחה נמוך, וה-ECB צופה צמיחה של 1.6% בשנים 2017-2018. ההתפתחויות הפוליטיות מהוות את הסיכון העיקרי לצמיחה. בבריטניה, מדד מנהלי הרכש ירד בחדות לאחר משאל העם אך שב ועלה לרמות שמעידות על התרחבות, אולם לפי מרבית ההערכות צפויה פגיעה בפעילות, ועוצמתה תהיה תלויה בהסכמים שיגובשו.

הצמיחה ביפן נותרה כמעט אפסית, והבנק המרכזי הודיע על תכנית "שליטה על עקום הריביות" - תכנית שבמסגרתה יחתור לשמר את תשואת האג"ח הממשלתיות לעשר שנים בקרבת רמתה הנוכחית, סביב ה-0.0%. נוסף לכך, התחייב להמשיך את ההרחבה המוניטרית גם לאחר שהאינפלציה תגיע ל-2%. במרבית המשקים המתעוררים חל שיפור מסוים בהערכות לגבי הפעילות, ומרבית הנתונים הכלכליים שפורסמו לאחרונה בסין היו חיוביים. מדד עלויות הייצור (PPI) בסין עומד מתחילת השנה על 0.8%, והמשך התייצבותו עשוי להקטין את הלחצים הדפלציוניים בעולם.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 ירדו מדדי המניות העיקריים. מדד ת"א 100 ירד בכ-4.0% ומדד ת"א 25 ירד בכ-5.6%. מדד האג"ח הכולל עלה בשיעור של 2.6%. מחזורי המסחר של המניות הכלולות במדד ת"א 100, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מחזורי המסחר של אגרות החוב ירדו בשיעור של כ-14.1%.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
ינואר- ספטמבר 2015	ינואר- ספטמבר 2016	ינואר- ספטמבר 2015	ינואר- ספטמבר 2016	
686	632	1.8%	(5.6%)	מדד ת"א 25
872	826	0.9%	(4.0%)	מדד ת"א 100
4,394	3,776	1.5%	2.6%	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון (מניות ואג"ח), במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 חלה עלייה של כ-53%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נרשם בעיקר בגין הקצאה פרטית שביצעה חברת טבע, במסגרת רכישת הפעילות הגנתית של Allergan plc בסך כ-21 מיליארד ש"ח.

היקף גיוסי ההון			
במיליוני ש"ח			
שיעור השינוי	ינואר-ספטמבר 2015	ינואר-ספטמבר 2016	
484.2%	4,814	28,122	מניות והמירים
25.8%	29,276	36,822	אג"ח ממשלתי
24.6%	45,564	56,761	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
52.8%	79,654	121,705	סך הכל

מדד ה-S&P-500 עלה בכ-6.1% במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016. באירופה, ירד מדד הירוסטוקס-600 בכ-6.3% ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) עלה בכ-13.8%.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-409 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-329 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 24.3%.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 0.05 ש"ח הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-4.08 ש"ח, בהשוואה ל-3.28 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק עמדה בתקופה ינואר-ספטמבר 2016 על שיעור של 7.6% על בסיס שנתי, בהשוואה ל-6.4% בתקופה המקבילה אשתקד ול-6.5% בכל שנת 2015.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק כוללים את הכנסות הרבית, נטו, בצירוף הכנסות המימון שאינן מרבית. הכנסות המימון שאינן מרבית כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו

2015				2016			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
382	730	621	527	547	670	682	הכנסות רבית
(62)	217	124	28	21	136	129	הוצאות (הכנסות) רבית
444	513	497	499	526	534	553	הכנסות רבית, נטו
75	28	14	32	34	33	24	הכנסות מימון שאינן מרבית
519	541	511	531	560	567	577	סך הרווח המימוני, נטו

תשעה חודשים		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
1,733	1,899	הכנסות רבית
279	286	הוצאות רבית
1,454	1,613	הכנסות רבית, נטו
117	91	הכנסות מימון שאינן מרבית
1,571	1,704	סך הרווח המימוני, נטו

להלן ניתוח של סך הרווח המימוני, נטו

2015				2016			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
470	499	500	507	540	536	555	רווח מפעילות שוטפת
(17)	18	9	10	(2)	3	10	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
54	-	23	7	13	21	3	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
-	-	(37)	-	-	-	-	רווחים מהשקעות במניות:
12	24	16	7	9	7	9	הוצאה בגין פסק דין מתביעה משפטית אחר
519	541	511	531	560	567	577	רווח מימוני, נטו

תשעה חודשים		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
1,469	1,631	רווח מפעילות מימון שוטפת
10	11	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
77	37	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
(37)	-	רווחים מהשקעות במניות:
52	25	הוצאה בגין פסק דין מתביעה משפטית אחר
1,571	1,704	רווח מימוני, נטו

הגידול ברווח מפעילות שוטפת בהשוואה לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מוסבר בעיקרו מגידול ביתרות המאזניות הממוצעות ובחלקו מרבית בגין שנים קודמות.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2016	
באחוזים		
2.19	2.27	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית
0.52	0.53	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית
1.67	1.74	פער הרבית הכולל
1.84	1.93	יחס בין ההכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית

לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק ממשל תאגידי.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-46 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-35 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור עמד על שיעור של 0.08%, בהשוואה ל-0.07% בתקופה המקבילה אשתקד ו-0.02% בשנת 2015 כולה.

להלן פרטים לגבי ההוצאה בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים:

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום בספטמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
84	4	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(49)	42	הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי
35	46	סך הכל הוצאה בגין הפסדי אשראי
		מזה:
(1)	22	הוצאה (הכנסה) בגין אשראי מסחרי
6	1	הוצאה בגין אשראי לדיור
30	23	הוצאה בגין אשראי פרטי אחר
0.16%	0.01%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
(0.09%)	0.07%	שיעור ההוצאה (ההכנסה) הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.07%	0.08%	שיעור סך כל הוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק המבנה והתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון ופרק סקירת הסיכונים להלן.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-1,041 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,054 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. להלן פירוט של העמלות וההכנסות האחרות:

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום		
30.9.15	30.9.16	
במיליוני ש"ח		
		עמלות:
197	186	ניהול חשבון
78	79	כרטיסי אשראי
345	319	פעילות בניירות ערך
62	55	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
81	71	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
26	21	טיפול באשראי
107	106	הפרשי המרה
42	44	פעילות סחר חוץ
58	59	עמלות מעסקי מימון
45	42	עמלות אחרות
1,041	982	סך כל העמלות
13	59	הכנסות אחרות
1,054	1,041	סך הכל עמלות והכנסות אחרות

העמלות הסתכמו ב-982 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,041 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כ-43 מיליון ש"ח מהירידה מוסבר מקיטון בפעילות שוק ההון הנובע מירידה בהיקפי הפעילות בשוקי ההון.

ההכנסות האחרות הסתכמו ב-59 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מחלק הבנק בתמורת עסקת רכישת מניות Visa Europe על ידי Visa Inc מתוקף היותו Principal Member ב-Visa Europe (ראה באור 17 לדוחות הכספיים), וכן מרווח ממימוש בנינים.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-2,018 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,010 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול השפעה חד פעמית המפורטת להלן, חל קיטון בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של 64 מיליון ש"ח (3.1%).

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו ב-1,243 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,205 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.2%, המוסבר, בעיקר, מירידה חד פעמית בהוצאות השכר בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד הנובע מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד. בנטרול השפעה זו, חלה ירידה בסך של 34 מיליון ש"ח. קיטון זה נובע, בין היתר, מקיטון בעלויות השכר עקב צמצום במצבת העובדים בקבוצה, אשר קוזז בחלקו בעליית השכר הסלקטיבית ומקיטון שנובע מהמרת זכויות עובדים למענקי יובל כאמור בבאור 16 לדוחות הכספיים.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו ב-309 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-323 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 4.3%. הירידה נובעת בעיקר ממהלכי התייעלות, לרבות סגירה ואיחוד סניפים.

הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו ב-93 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-99 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה המיוחס לקשרי לקוחות הכלולה בסעיף זה הסתכמה ב-31 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-33 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה אינה הוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה ולפיכך, מקטינה את הרווח לתקופה במלוא סכום ההפחתה. הפחתת עודף עלות הרכישה בגין רכישת אוצר החייל הסתיימה ביום 17 באוגוסט 2016 והסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-23 מיליון ש"ח.

הפרשה למסים על הרווח הסתכמה ב-303 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-255 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-44.5%, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בשיעור של 35.9%.
להלן הגורמים שהשפיעו על שיעור המס האפקטיבי:

- ביום 4 בינואר אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. לאור שינוי החקיקה האמור, שיעור המס הסטטוטורי משנת 2016 עומד על 35.89%. השפעת השינוי הינה גידול חד פעמי בסך של 16 מיליון ש"ח בהוצאות המסים על ההכנסה.
- הוצאה חד פעמית בגין רישום התחייבות מסים נדחים בסך של 21 מיליון ש"ח בגין הפרשים זמניים שנוצרו מרווחי שנים קודמות.
- הוצאות לא מוכרות, שמהוות ברובן הפחתות נכסים בלתי מוחשיים.

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכמו ב-62 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-28 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול מוסבר מחלקה של החברה הכלולה בתמורת עסקת מכירת ויזה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים), אשר קוזז בחלקו בהפרשה בעלת אופי חד פעמי.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכמו ב-340 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע מהרווח הנקי לתקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 409 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הצגת ניירות ערך זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 23 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 91 מיליון ש"ח, שנבע בעיקר מעדכון התכנית האסטרטגית של הבנק בנוגע למהלכי התייעלות ארוכי טווח. (ראה באור 7א. ג) לדוחות הכספיים).

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-126,071 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-122,858 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015 ול-125,476 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 2.6% ו-0.5% בהתאמה.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31.12.15	30.9.16	
ב-%		במיליוני ש"ח	
7.6	72,555	78,079	אשראי לציבור, נטו
(1.9)	16,439	16,127	ניירות ערך
(13.2)	30,727	26,672	מזומנים ופקדונות בבנקים
(6.9)	1,229	1,144	בנינים וציוד
1.2	103,262	104,549	פקדונות הציבור
(49.6)	1,565	789	פקדונות מבנקים
(4.5)	5,862	5,597	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4.8	7,073	7,411	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

שינוי	31.12.15	30.9.16	
ב-%		במיליוני ש"ח	
			מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים:
(16.9)	130	108	אשראי תעודות
6.7	7,473	7,973	ערבויות והתחייבויות אחרות
3.3	32,967	34,039	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
(8.1)	11,560	10,619	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(4.5)	6,619	6,320	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
31.4	5,108	6,712	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
3.0	63,857	65,771	סך הכל

מכשירים פיננסיים נגזרים:

ערך נקוב	31 בדצמבר 2015		ערך נקוב	30 בספטמבר 2016		
	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי		שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי	
						במיליוני ש"ח
19,274	339	261	16,763	392	269	חוזי רבית
79,514	469	513	62,390	471	415	חוזי מטבע
104,863	859	859	55,259	453	453	חוזים בגין מניות
329	2	3	685	2	2	חוזי סחורות ואחרים
203,980	1,669	1,636	135,097	1,318	1,139	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-78,079 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-72,555 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 7.6%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום		יתרה ליום				
31.12.15	30.9.16	השינוי	31.12.15	30.9.16		
%	%	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
77.1	78.7	10.0	5,575	55,908	61,483	מטבע ישראלי
14.7	13.2	(4.0)	(429)	10,700	10,271	- לא צמוד
7.3	7.4	8.5	450	5,316	5,766	- צמוד למדד
0.9	0.7	(11.4)	(72)	631	559	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	7.6	5,524	72,555	78,079	פריטים לא כספיים
						סך הכל

אשראי לציבור, ברטו, לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות:

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.15	30.9.16	
%-ב	במיליוני ש"ח		
15.2	16,591	19,109	מגזר עסקים גדולים
6.2	4,294	4,562	מגזר עסקים בינוניים
3.8	14,280	14,820	מגזר עסקים קטנים וזעירים
6.1	37,331	39,613	מגזר משקי בית
23.2	99	122	מגזר בנקאות פרטית
(8.4)	784	718	גופים מוסדיים
7.6	73,379	78,944	סך הכל
			מזה אשראי צרכני ללא הלוואות לדיר וקרטיסי אשראי:
6.0	14,407	15,267	מגזר משקי בית
28.7	72	93	מגזר הבנקאות הפרטית
6.1	14,479	15,360	סך הכל
			הלוואות לדיר בישראל:
6.8	20,032	21,388	מגזר משקי בית
6.8	20,032	21,388	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 ב-113,961 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-108,451 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

שינוי	ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 30 בספטמבר 2016		ענף משק	
	חלק הענף מסך	סיכון האשראי	הכולל לציבור	חלק הענף מסך	סיכון האשראי		הכולל לציבור
	סיכון האשראי	במיליוני ש"ח	%	סיכון האשראי	במיליוני ש"ח		%
(2.7)	13.6	14,710	12.5	14,312	14,312	שירותים פיננסיים (כולל חברות אחזקה)	
8.9	13.1	14,263	13.6	15,537	15,537	בינוי ונדל"ן	
2.8	10.1	10,938	9.9	11,246	11,246	תעשייה	
6.2	8.0	8,693	8.1	9,228	9,228	מסחר	
6.6	2.2	2,414	2.3	2,574	2,574	מידע ותקשורת	
5.6	45.2	48,993	45.4	51,752	51,752	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיר	
10.3	7.8	8,440	8.2	9,312	9,312	אחרים	
5.1	100.0	108,451	100.0	113,961	113,961	סך הכל	

להלן החלוקה הענפית של ששת הלוויים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

ליום 30 בספטמבר 2016				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני* במיליוני ש"ח		
781	1,713	297	1,416	שירותים פיננסיים	1.
141	811	3	808	שירותים פיננסיים	2.
213	565	19	546	אספקת חשמל ומים	3.
431	525	173	352	תעשייה	4.
-	499	-	499	שירותים פיננסיים	5.
496	496	3	493	מסחר	6.

ליום 31 בדצמבר 2015				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני* במיליוני ש"ח		
681	1,554	316	1,238	שירותים פיננסיים	1.
106	1,002	3	999	שירותים פיננסיים	2.
199	553	19	534	אספקת חשמל ומים	3.
273	543	307	236	שירותים פיננסיים	4.
455	455	5	450	מסחר	5.
-	449	-	449	תעשייה	6.

* כולל אשראי לציבור לאחר מחיקות חשבונאיות נטו, השקעה באגרות חוב וכספים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ב-16,127 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16,439 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 1.9%.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.15	30.9.16	31.12.15	30.9.16	
%		במיליוני ש"ח		
70.8	76.5	11,637	12,347	אגרות חוב ממשלתיות
14.4	11.4	2,368	1,836	אגרות חוב של בנקים (1)
9.0	5.6	1,490	898	קונצרני ומגובי נכסים
4.2	5.3	683	850	קונצרני ומגובי נכסים בערבות ממשלת
1.6	1.2	261	196	מניות (2)
100.0	100.0	16,439	16,127	סך הכל

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

כולל אגרות חוב של בנקים זרים במט"ח בבעלות ובערבות ממשלות זרות בסך של 895 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 98 מיליון ש"ח).

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 117 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך של 4 מיליון ש"ח, השקעה במניות במט"ח בסך של 58 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב בסך של 11 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 115 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך של 19 מיליון ש"ח, השקעה במניות במט"ח בסך של 57 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב בסך של 64 מיליון ש"ח).

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.15	30.9.16	31.12.15	30.9.16	
%		במיליוני ש"ח		
42.0	42.0	(144)	6,915	מטבעי ישראל
10.1	11.3	172	1,655	- לא צמוד
46.3	45.5	(275)	7,608	- צמוד למדד
1.6	1.2	(65)	261	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	(312)	16,439	פריטים לא כספיים
				סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2016:

סך הכל	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצוטט בשוק פעיל	
				במיליוני ש"ח
196	133	4	59	מניות וקרנות השקעה פרטיות
7,335	-	-	7,335	אגרות חוב ממשלתיות במטבעי ישראל
1,263	-	316	947	אגרות חוב קונצרניות במטבעי ישראל
6,809	-	6,806	3	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות נכסים
507	-	507	-	אגרות חוב מגובות משכנתא (MBS)
17	17	-	-	אחרים (מובנים ומובנים מבוססי אשראי)
16,127	150	7,633	8,344	סך הכל
100.0	0.9	47.3	51.8	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגוף, או גופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום		
31.12.15	30.9.16	
במיליוני ש"ח		
1,617	2,461	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 30.9.16 - 2,261 מיליון ש"ח; 31.12.15 - 1,377 מיליון ש"ח)
3,672	2,420	ארצות הברית
150	307	צרפת
247	280	בריטניה
343	495	אירופה - אחרים * (30.9.16 - 6 מדינות; 31.12.15 - 5 מדינות)
275	129	אוסטרליה
14	52	קנדה
158	344	גרמניה
288	104	הולנד
322	217	המזרח הרחוק, ניו זילנד* ואחרים (30.9.16 - 5 מדינות; 31.12.15 - 6 מדינות)
7,086	6,809	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארה"ב), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 3% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

* לפרטים בדבר חשיפה כוללת למדינות זרות בכללן ספרד ואירלנד, ראה פרק ניהול סיכונים אשראי להלן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31.12.15	30.9.16	
במיליוני ש"ח		
77	68	שירותים פיננסיים
527	311	בנקים
119	48	תעשייה
*520	*530	חשמל ומים
198	116	בניה ונדל"ן
41	49	תקשורת ושירותי מחשב
41	42	מסחר
11	7	שירותים ציבוריים
21	77	תחבורה
-	15	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
1,555	1,263	סך הכל

* כולל סך של 351 מיליון ש"ח בערבות ממשלת ישראל (31.12.15 - 354 מיליון ש"ח).

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

- **אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח שאינן מגובות נכסים** - מסתכמות ב-6,809 מיליון ש"ח (1,812 מיליון דולר) (כולל חברות זרות בסך של 1,597 מיליון ש"ח, אגרות חוב של חברות ישראליות במט"ח, שרובן, נסחרות בחו"ל בסך של 200 מיליון ש"ח, אגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 2,261 מיליון ש"ח ואגרות חוב ממשלתיות זרות בסך של 2,751 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-94% בקבוצת דירוג A ומעלה, כאשר כ-9% מהחשיפה הינה למוסדות בנקאיים ופיננסיים מובילים במדינות OECD. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד שאיננו ממשלה אינה עולה על 3% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כ-2.4 שנים. יתרת חווחים ברטו שטרם מומשה (הכלולה בהן במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה) ליום הדיווח בגין תיק זה עמדה על כ-15 מיליון ש"ח (כ-4 מיליון דולר), בהשוואה ליתרת הפסדים של כ-20 מיליון ש"ח (כ-5 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2015.

- **אגרות חוב מגובות במשכנתאות (Mortgage Backed Securities - MBS)** - מסתכמות ב-507 מיליון ש"ח (135 מיליון דולר). אגרות החוב הונפקו על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב. מתוכן אגרות חוב בסך של 498 מיליון ש"ח (כ-133 מיליון דולר) הונפקו על ידי חברה בעלות מלאה של ממשלת ארה"ב (Ginnie Mae) והיתרה בסך של 9 מיליון ש"ח (כ-2 מיליון דולר) הונפקה על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב (Freddie Mac-I Fannie Mae).

להלן ניתוח רגישות ליום 30 בספטמבר 2016 של השפעת שינויים בשעורי הרבית על קצב הפרעונות המוקדמים והשווי ההוגן של תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא (כולל גידור כלכלי של עסקאות החלפת רבית):

	שינוי בקצב הפרעונות המוקדמים	שינוי בשווי ההוגן
	בנקודות אחוז	במיליוני דולר
עלייה של 100 נקודות בסיס	(14.1)	(2.6)
ירידה של 100 נקודות בסיס	17.6	0.5

סיכון הרבית הגלום בתיק מנוהל באופן שוטף על ידי גידור כלכלי.

- **קרנות השקעה פרטיות** - ההשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-117 מיליון ש"ח (30 מיליון דולר). יתרת ההתחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-59 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016.

יתרת הרווחים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה לבין עלותם המופחתת, ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב-6 מיליון ש"ח, בהשוואה ליתרת הפסדים בסך של 47 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-26,672 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30,727 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 13.2%.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-104,549 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-103,262 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 1.2%.

להלן התפלגות פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		השינוי		יתרה ליום		
31.12.15	30.9.16		במיליוני ש"ח	31.12.15	30.9.16	
%	%	%			במיליוני ש"ח	
68.2	72.5	7.6	5,363	70,392	75,755	מטבע ישראלי
6.9	6.2	(9.3)	(659)	7,095	6,436	- לא צמוד
24.3	20.8	(13.3)	(3,350)	25,135	21,785	- צמוד למדד
0.6	0.5	(10.5)	(67)	640	573	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	1.2	1,287	103,262	104,549	פריטים לא כספיים
						סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.15	30.9.16	
%-ב		במיליוני ש"ח	
4.6	10,693	11,184	מגזר עסקים גדולים
3.2	5,342	5,512	מגזר עסקים בינוניים
2.4	14,710	15,061	מגזר עסקים קטנים וזעירים
6.1	41,782	44,326	מגזר משקי בית
4.8	8,287	8,687	מגזר בנקאות פרטית
(11.9)	22,448	19,779	גופים מוסדיים
1.2	103,262	104,549	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על 243 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-246 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-5,597 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,862 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. קיטון בשיעור של 4.5%.

ביום 26 ביוני 2016, הנפיקה הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן - "הבינלאומי הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בהנפקה ציבורית, כתבי התחייבות נדחים, בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בתמורה לסך של 580 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקה בגין כתבי ההתחייבות הנדחים הופקדה בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו (לפרטים נוספים - ראה באור 8.1'. לדוחות הכספיים).

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2016 ב-7,411 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,073 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 4.8%.
לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 2015-2016, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.
2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, ידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח, כך שיחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 30 בספטמבר 2016 לא יפחת מ-9.21% ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש לא יפחת מ-12.71%. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.30% ויחס ההון הכולל יהיה זהה ליחס הרגולטורי.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון ליום 1 בינואר 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 60%.

התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016 הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר.

ביום 17 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הבנק בהיבט מהלכי התייעלות שעלותה מוערכת בכ-207 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי התייעלות נכון ליום 30 בספטמבר 2016 היה מביא לקיטון של כ-0.19% ביחס הלימות ההון.

יישום ההוראות

כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראות באזל 3 החל מיום 1 בינואר 2014. במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכוני אשראי, שוק ותפעולי. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 ביוני 2015 הוגש כנדרש לבנק ישראל. תשתית תהליך הנאותות הונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע בכל אחת מחברות הבנות הבנקאיות בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של כל חברה בת. חברות הבת ביצעו את תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31 בדצמבר 2015.

יתרה ליום		
31.12.15	30.9.16	
		1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים (במיליוני ש"ח)
7,349	7,772	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,580	2,614	הון רובד 2
9,929	10,386	סך כל ההון הכולל
		2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)
67,766	70,220	סיכון אשראי
995	1,002	סיכוני שוק
6,141	6,108	סיכון תפעולי
74,902	77,330	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
		3. יחס ההון לרכיבי סיכון (ב-%)
9.81%	10.05%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.26%	13.43%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.10%	9.21%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.60%	12.71%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על 10.05%, בהשוואה ל-9.81% ליום 31 בדצמבר 2015. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על 13.43%, בהשוואה ל-13.26% ליום 31 בדצמבר 2015. ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-10,386 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9,929 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015. הגידול בהון הכולל נבע בעיקר מהנפקת כתבי התחייבות נדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסך של 580 מיליון ש"ח ומהרווח לתקופה בסך של 409 מיליון ש"ח. גידול זה קוזז בחלקו בירידה בסך של 553 מיליון ש"ח במכשירים שהונפקו בעבר על ידי הבנק, הכשירים להכללה בהון הפיקוחי. נכסי הסיכון ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-77,330 מיליון ש"ח בהשוואה ל-74,902 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברות בת משמעותיות בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

31.12.15	30.9.16	
	באחוזים	
		חברות בת משמעותיות
		בנק אוצר החייל בע"מ
9.83	10.81	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.25	13.84	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		בנק מסד בע"מ
13.76	13.02	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.01	14.16	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שידרש מהבנק הוא 5%, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2016 עומד על 5.66%.

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 9 ביוני 2015, החליט דירקטוריון הבנק לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד העדכנית, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה הרגולטורית. אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל.

מובהר בזאת כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור ז'33 לדוחות הכספיים לשנת 2015.

לאחר תאריך המאזן, ביום 17 בנובמבר 2016, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 200 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 27 בנובמבר 2016 ויום התשלום יהיה 5 בדצמבר 2016. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 3 בנובמבר 2014, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים).

ב. להלן הגדרות ומאפייני מגזרי הפעילות הפיקוחיים

- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **משקי בית** - אנשים פרטיים, שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים נמוך מ-3 מיליון ש"ח.
- **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו השנתי קטן מ-10 מיליון ש"ח.
- **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו השנתי גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
- **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו השנתי גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
- **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו השנתי גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
- **גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות. כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי האמור להלן: כאשר סך החבות של הלקוח העסקי שווה או גדולה מ-100 מיליון ש"ח סווג הלקוח למגזר עסקים גדולים.
- בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל, נקבע כי לקוח עסקי, אשר החבות שלו לבנק עד סך של 300 אלפי ש"ח (לרבות מסגרת אשראי וכו'), ולבנק אין מידע על מחזור הפעילות שלו, יסווג למגזר הפעילות הפיקוחי הרלוונטי לפי סך הנכסים במאזן של העסק, ובמידה וגם מידע זה אינו זמין, הבנק רשאי לסווג את הלקוח לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים), כאשר במקום סך הנכסים במאזן הסיווג יעשה לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10.
- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיימו ביום			
30.9.15	30.9.16	השינוי	30.9.15	30.9.16	
% -ב		% -ב	במיליוני ש"ח		
12.0	12.9	13.6	103	117	מגזר עסקים גדולים
5.6	5.0	(6.3)	48	45	מגזר עסקים בינוניים
23.5	22.9	3.5	201	208	מגזר עסקים קטנים וזעירים
40.5	39.8	4.3	346	361	מגזר משקי בית
3.2	3.0	-	27	27	מגזר בנקאות פרטית
6.8	5.6	(12.1)	58	51	גופים מוסדיים
8.4	10.8	37.5	72	99	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	6.2	855	908	סך הכל

חלק המגזר מסך ההכנסות		לתשעת החודשים שנתיימו ביום			
30.9.15	30.9.16	השינוי	30.9.15	30.9.16	
% -ב		% -ב	במיליוני ש"ח		
11.5	11.8	6.9	303	324	מגזר עסקים גדולים
5.3	4.9	(2.9)	138	134	מגזר עסקים בינוניים
24.2	23.2	0.3	634	636	מגזר עסקים קטנים וזעירים
39.7	40.8	7.6	1,041	1,120	מגזר משקי בית
3.0	3.0	2.5	79	81	מגזר בנקאות פרטית
6.6	5.7	(9.2)	173	157	גופים מוסדיים
9.7	10.6	14.0	257	293	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	4.6	2,625	2,745	סך הכל

ב. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושת החודשים שנתיימו ביום		
30.9.15	30.9.16	
במיליוני ש"ח		
27	35	מגזר עסקים גדולים
9	17	מגזר עסקים בינוניים
19	14	מגזר עסקים קטנים וזעירים
(7)	6	מגזר משקי בית
(5)	(1)	מגזר בנקאות פרטית
5	6	גופים מוסדיים
38	51	מגזר ניהול פיננסי
86	128	סך הכל

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום		
30.9.15	30.9.16	
במיליוני ש"ח		
80	95	מגזר עסקים גדולים
36	33	מגזר עסקים בינוניים
97	74	מגזר עסקים קטנים וזעירים
(28)	7	מגזר משקי בית
(1)	3	מגזר בנקאות פרטית
20	4	גופים מוסדיים
125	193	מגזר ניהול פיננסי
329	409	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

מסך כל הנכסים		סך כל הנכסים			
30.9.15	30.9.16	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום			
%-ב	%-ב	השינוי	30.9.15	30.9.16	
		במיליוני ש"ח			
13.2	14.4	14.6	15,892	18,217	מגזר עסקים גדולים
3.7	3.5	0.7	4,430	4,463	מגזר עסקים בינוניים
11.7	11.4	3.0	14,081	14,502	מגזר עסקים קטנים וזעירים
29.3	30.1	8.5	35,165	38,161	מגזר משקי בית
0.1	0.1	2.7	112	115	מגזר בנקאות פרטית
0.7	0.5	(26.1)	882	652	גופים מוסדיים
41.3	40.0	2.2	49,644	50,712	מגזר ניהול פיננסי
100	100.0	5.5	120,206	126,822	סך הכל

מסך כל ההתחייבויות		סך כל ההתחייבויות			
30.9.15	30.9.16	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום			
%-ב	%-ב	השינוי	30.9.15	30.9.16	
		במיליוני ש"ח			
7.7	8.0	10.3	8,646	9,534	מגזר עסקים גדולים
4.6	4.7	5.6	5,245	5,538	מגזר עסקים בינוניים
13.0	13.0	5.6	14,659	15,482	מגזר עסקים קטנים וזעירים
35.0	37.0	11.5	39,528	44,071	מגזר משקי בית
6.5	7.1	15.4	7,308	8,434	מגזר בנקאות פרטית
21.0	18.6	(6.4)	23,715	22,190	גופים מוסדיים
12.2	11.6	0.4	13,735	13,788	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	5.5	112,836	119,037	סך הכל

* היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי הלקוחות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016							
פעילות ישראל							
סך הכל פעילות ישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
במיליוני ש"ח							
679	97	3	92	30	136	1	320
129	59	10	6	4	13	7	30
550	38	(7)	86	26	123	(6)	290
-	37	16	(2)	3	7	11	(72)
550	75	9	84	29	130	5	218
350	24	42	33	16	78	14	143
900	99	51	117	45	208	19	361
21	-	-	3	(9)	21	-	6
654	15	41	51	24	163	20	340
225	84	10	63	30	24	(1)	15
91	35	4	27	13	8	(1)	5
134	49	6	36	17	16	-	10
3	3	-	-	-	-	-	-
137	52	6	36	17	16	-	10
(9)	(1)	-	(1)	-	(2)	(1)	(4)
128	51	6	35	17	14	(1)	6
126,963	49,708	604	19,029	4,573	14,186	50	38,813
506	506	-	-	-	-	-	-
77,255	-	604	19,029	4,573	14,186	50	38,813
78,558	-	718	19,109	4,242	14,820	56	39,613
643	-	-	224	129	197	-	93
214	-	-	-	-	24	-	190
118,799	13,944	21,098	9,016	6,546	15,894	7,780	44,521
104,855	-	21,098	9,016	6,546	15,894	7,780	44,521
103,804	-	19,779	11,184	5,512	15,061	7,942	44,326
76,341	9,438	396	19,081	4,471	14,386	75	28,494
76,672	8,241	832	19,220	5,156	15,446	156	27,621
244,523	-	157,412	21,417	2,866	14,174	14,321	34,333
444	-	4	86	28	127	-	199
51	-	5	4	2	7	5	28
55	75	-	(6)	(1)	(4)	-	(9)
550	75	9	84	29	130	5	218

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2016			
פעילות חו"ל			
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים
במיליוני ש"ח			
682	3	-	3
129	-	-	-
553	3	-	3
-	-	-	-
553	3	-	3
355	5	-	5
908	8	-	8
21	-	-	-
662	8	-	8
225	-	-	-
91	-	-	-
134	-	-	-
3	-	-	-
137	-	-	-
(9)	-	-	-
128	-	-	-
127,396	433	318	115
506	-	-	-
77,688	433	318	115
78,944	386	320	66
643	-	-	-
214	-	-	-
119,537	738	-	738
105,593	738	-	738
104,549	745	-	745
76,979	638	456	182
77,330	658	546	112
244,523	-	-	-
444	-	-	-
54	3	-	3
55	-	-	-
553	3	-	3

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015							
פעילות ישראל							
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל פעילות ישראל
במיליוני ש"ח							
276	-	109	32	81	4	116	618
27	5	9	3	4	9	66	123
249	(5)	100	29	77	(5)	50	495
(57)	9	20	4	(4)	16	12	-
192	4	120	33	73	11	62	495
154	14	81	15	30	47	10	351
346	18	201	48	103	58	72	846
13	-	(5)	3	(1)	(1)	-	9
342	28	165	28	50	49	16	678
(9)	(10)	41	17	54	10	56	159
(5)	(4)	19	8	26	5	28	77
(4)	(6)	22	9	28	5	28	82
-	-	-	-	-	-	10	10
(4)	(6)	22	9	28	5	38	92
(3)	-	(3)	-	(1)	-	-	(7)
(7)	(6)	19	9	27	5	38	85
36,137	63	12,435	4,502	16,908	924	50,243	121,212
-	-	-	-	-	-	378	378
36,137	63	12,435	4,502	16,908	924	-	70,969
36,915	53	14,340	3,786	14,659	563	-	70,316
128	-	279	163	307	-	-	877
206	6	4	-	-	-	-	216
39,112	7,031	14,815	7,025	8,694	24,109	12,313	113,099
39,112	7,031	14,815	7,025	8,694	24,109	-	100,786
40,027	7,888	14,293	5,054	9,411	22,907	-	99,580
27,101	89	14,311	4,699	16,362	474	11,384	74,420
26,754	145	15,256	4,874	16,711	986	9,419	74,145
37,451	14,145	13,919	3,542	21,625	162,384	-	253,066
177	-	119	32	77	4	-	409
22	4	6	2	2	6	-	42
(7)	-	(5)	(1)	(6)	1	62	44
192	4	120	33	73	11	62	495

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
פעילות חו"ל				
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח				
621	3	-	3	הכנסות רבית מחיצוניים
124	1	-	1	הוצאות רבית מחיצוניים
497	2	-	2	הכנסות רבית, נטו
-	-	-	-	- מחיצוניים
497	2	-	2	- בינגזרי
358	7	-	7	סך הכנסות רבית, נטו
855	9	-	9	הכנסות שאינן מרבית
9	-	-	-	סך הכנסות
686	8	-	8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
160	1	-	1	הוצאות תפעוליות ואחרות
77	-	-	-	רווח לפני מסים
83	1	-	1	הפרשה למסים על הרווח
10	-	-	-	רווח לאחר מסים
93	1	-	1	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(7)	-	-	-	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
86	1	-	1	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
121,611	399	352	47	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
378	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים
71,368	399	352	47	מזה: השקעה בחברה כלולה
70,726	410	347	63	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
877	-	-	-	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
216	-	-	-	יתרת חובות פגומים
114,144	1,045	-	1,045	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
101,831	1,045	-	1,045	יתרה ממוצעת של התחייבויות
100,652	1,072	-	1,072	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
75,375	955	833	122	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
74,894	749	633	116	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
253,066	-	-	-	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
409	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
44	2	-	2	פיצול הכנסות רבית נטו
44	-	-	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
497	2	-	2	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
				- אחר
				סך הכל הכנסות רבית, נטו

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2016							
פעילות ישראל							
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל פעילות ישראל
במיליוני ש"ח							
906	1	432	97	260	12	183	1,891
71	17	26	9	12	22	129	286
835	(16)	406	88	248	(10)	54	1,605
(145)	31	(11)	2	(23)	37	109	-
690	15	395	90	225	27	163	1,605
430	41	241	44	99	130	130	1,115
1,120	56	636	134	324	157	293	2,720
27	-	25	-	(6)	-	-	46
1,058	48	466	73	152	150	45	1,992
35	8	145	61	178	7	248	682
11	3	65	27	81	3	113	303
24	5	80	34	97	4	135	379
-	-	-	-	-	-	62	62
24	5	80	34	97	4	197	441
(17)	(1)	(6)	(1)	(2)	-	(4)	(31)
7	4	74	33	95	4	193	410
38,161	48	14,502	4,137	18,217	652	50,712	126,429
-	-	-	-	-	-	474	474
38,161	48	14,502	4,137	18,217	652	-	75,717
39,613	56	14,820	4,242	19,109	718	-	78,558
93	-	197	129	224	-	-	643
190	-	24	-	-	-	-	214
44,071	7,636	15,482	5,538	9,534	22,190	13,788	118,239
44,071	7,636	15,482	5,538	9,534	22,190	-	104,451
44,326	7,942	15,061	5,512	11,184	19,779	-	103,804
27,264	145	15,160	4,871	18,245	866	8,566	75,117
27,621	156	15,446	5,156	19,220	832	8,241	76,672
35,053	13,683	11,670	3,478	22,599	154,744	-	241,227
629	-	386	87	231	11	-	1,344
83	15	22	7	10	17	-	154
(22)	-	(13)	(4)	(16)	(1)	163	107
690	15	395	90	225	27	163	1,605

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2016				
פעילות חו"ל				
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח				
1,899	8	-	8	הכנסות רבית מחיצוניים
286	-	-	-	הוצאות רבית מחיצוניים
1,613	8	-	8	הכנסות רבית, נטו
-	-	-	-	- מחיצוניים
-	-	-	-	- בינגזרי
1,613	8	-	8	סך הכנסות רבית, נטו
1,132	17	-	17	הכנסות שאינן מרבית
2,745	25	-	25	סך הכנסות
46	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,018	26	-	26	הוצאות תפעוליות ואחרות
681	(1)	-	(1)	רווח (הפסד) לפני מסים
303	-	-	-	הפרשה למסים על הרווח
378	(1)	-	(1)	רווח (הפסד) לאחר מסים
62	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
440	(1)	-	(1)	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(31)	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
409	(1)	-	(1)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
126,822	393	326	67	יתרה ממוצעת של נכסים
474	-	-	-	מזה: השקעה בחברה כלולה
76,110	393	326	67	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
78,944	386	320	66	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
643	-	-	-	יתרת חובות פגומים
214	-	-	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
119,037	798	-	798	יתרה ממוצעת של התחייבויות
105,249	798	-	798	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
104,549	745	-	745	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
75,775	658	546	112	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
77,330	658	546	112	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
241,227	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
1,344	-	-	-	פיצול הכנסות רבית נטו
162	8	-	8	- מרווח מפעילות מתן אשראי
107	-	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
1,613	8	-	8	- אחר
				סך הכל הכנסות רבית, נטו

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2015							
פעילות ישראל							
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל פעילות ישראל
במיליוני ש"ח							
743	-	418	101	242	14	206	1,724
67	11	22	7	10	24	136	277
676	(11)	396	94	232	(10)	70	1,447
(112)	21	(13)	(1)	(21)	41	85	-
564	10	383	93	211	31	155	1,447
477	40	251	45	92	142	102	1,149
1,041	50	634	138	303	173	257	2,596
38	-	(15)	(3)	15	-	-	35
1,044	54	463	73	139	135	74	1,982
(41)	(4)	186	68	149	38	183	579
(19)	(2)	81	30	67	18	80	255
(22)	(2)	105	38	82	20	103	324
-	-	-	-	-	-	28	28
(22)	(2)	105	38	82	20	131	352
(6)	-	(8)	(2)	(2)	-	(6)	(24)
(28)	(2)	97	36	80	20	125	328
35,165	51	14,081	4,098	15,892	882	49,644	119,813
-	-	-	-	-	-	415	415
35,165	51	14,081	4,098	15,892	882	-	70,169
36,915	53	14,340	3,786	14,659	563	-	70,316
128	-	279	163	307	-	-	877
206	6	4	-	-	-	-	216
39,528	6,203	14,659	5,245	8,646	23,715	13,735	111,731
39,528	6,203	14,659	5,245	8,646	23,715	-	97,996
40,027	7,888	14,293	5,054	9,411	22,907	-	99,580
26,045	141	15,399	4,953	17,024	1,032	9,280	73,874
26,754	145	15,256	4,874	16,711	986	9,419	74,145
40,863	13,051	12,591	3,822	22,135	164,436	-	256,898
510	-	377	91	220	13	-	1,211
74	10	19	6	8	19	-	136
(20)	-	(13)	(4)	(17)	(1)	155	100
564	10	383	93	211	31	155	1,447

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2015				
פעילות חו"ל				
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח				
1,733	9	-	9	הכנסות רבית מחיצוניים
279	2	-	2	הוצאות רבית מחיצוניים
1,454	7	-	7	הכנסות רבית, נטו
-	-	-	-	- מחיצוניים
1,454	7	-	7	- בינגזרי
1,171	22	-	22	סך הכנסות רבית, נטו
2,625	29	-	29	הכנסות שאינן מרבית
35	-	-	-	סך הכנסות
2,010	28	-	28	הוצאות בגין הפסדי אשראי
580	1	-	1	הוצאות תפעוליות ואחרות
255	-	-	-	רווח לפני מסים
325	1	-	1	הפרשה למסים על הרווח
28	-	-	-	רווח לאחר מסים
353	1	-	1	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(24)	-	-	-	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
329	1	-	1	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
120,206	393	332	61	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
415	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים
70,562	393	332	61	מזה: השקעה בחברה כלולה
70,726	410	347	63	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
877	-	-	-	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
216	-	-	-	יתרת חובות פגומים
112,836	1,105	-	1,105	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
99,101	1,105	-	1,105	יתרה ממוצעת של התחייבויות
100,652	1,072	-	1,072	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
74,623	749	633	116	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
74,894	749	633	116	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
256,898	-	-	-	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
1,211	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
143	7	-	7	פיצול הכנסות רבית נטו
100	-	-	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
1,454	7	-	7	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
				- אחר
				סך הכל הכנסות רבית, נטו

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-11 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של 30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב עלייה בהכנסות הרבית. עלייה זו קוזזה בחלקה בגידול בהוצאות התפעוליות שנבע מקיטון בהוצאות השכר בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר, כתוצאה מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד.

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-705 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-574 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה מוסברת בעיקרה מגידול ביתרות האשראי ובחלקה מרבית בגין שנים קודמות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-471 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-517 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה מוסבר מהקיטון בפעילות שוק ההון הנובע מירידה בהיקפי הפעילות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-1,106 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,098 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול הנובע מעלייה בהוצאות השכר כמוסבר לעיל.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-39,669 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-36,968 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015. פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-52,268 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-47,915 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב-202 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-213 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח מוסבר בעיקר מגידול בהפרשה להפסדי אשראי ומגידול בהוצאות התפעוליות שנבע מקיטון בהוצאות השכר בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד.

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-710 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-687 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.3%, המוסבר בעיקר מגידול בהיקפי האשראי לציבור במגזרים אלו.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-384 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-388 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-691 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-675 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מיישום ההסכם הקיבוצי המיוחד אשתקד.

האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-38,171 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-32,785 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015. פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו ב-31,757 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-28,758 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2015.

מגזר ניהול פיננסי

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל ההכנסות המשיכות למגזר זה הסתכמו ב-293 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-257 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-193 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-125 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח מוסבר בעיקר מגידול בהכנסות שאינן מרבית ומגידול בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה הנובע מתמורת עסקת מכירת ויזה אירופה (ראה באור 17 לדוחות הכספיים).

חברות מוחזקות עיקריות

חברות מוחזקות בישראל

השקעת הבנק בחברות המוחזקות בישראל ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב-2,330 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,765 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 15.7%. הירידה בהשקעת הבנק בחברות המוחזקות בישראל נובעת ממיזוג פאג"י, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עם ולתוך הבנק.

חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברות המוחזקות בארץ הסתכם ב-122 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-97 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מוסבר מחלקה של כאל בתמורת עסקת מכירה ויזה אירופה.

בנק אוצר החייל בע"מ (להלן - "אוצר החייל") - בו מחזיק הבנק 78.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 47 סניפים ושלוחות.

השקעת הבנק באוצר החייל ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב-1,199 מיליון ש"ח. סך המאזן של אוצר החייל ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-20,398 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-19,172 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 6.4%. סך כל ההון של אוצר החייל ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-1,199 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,165 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 2.9%.

הרווח הנקי של אוצר החייל הסתכם ב-74.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-48.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 54.4%. הגידול ברווח מוסבר מגידול בהכנסות רבית הנובע בעיקר מהכנסות רבית בגין שנים קודמות, שקוזז בחלקו מקיטון ברווחים ממימוש ניירות ערך ומגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי המשקף בעיקר פער בהשפעת שינוי במקדמי ההפרשה הקבוצתית. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של אוצר החייל, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-35.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-12.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה בגין אוצר החייל הסתיימה ביום 17 באוגוסט 2016. תשואת הרווח הנקי עמדה על 8.4%, בהשוואה ל-5.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עומד על 13.84%, בהשוואה ל-13.25% בסוף שנת 2015. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 10.81%, בהשוואה ל-9.83% בסוף שנת 2015. בחודש אפריל 2016 החליט דירקטוריון אוצר החייל, לאחר דיון במסמך שהוכן במסגרת תהליך הערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP) כי בשנת 2016 יחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.5% ויחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.3%.

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות, הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 22 סניפים ושלוחות. השקעת הבנק במסד ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב-302 מיליון ש"ח. סך המאזן של מסד ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-7,013 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,421 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 9.2%. סך כל ההון של מסד ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב-566 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-538 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2015, גידול בשיעור של 5.2%. הרווח הנקי של מסד הסתכם ב-29.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.9%. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של מסד, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-8.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתה של עודף עלות הרכישה במסד הסתכמה ב-30 בספטמבר 2016 ב-13 מיליון ש"ח. תשואת הרווח הנקי עמדה על 7.2%, בהשוואה ל-7.0% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עומד על 14.16%, בהשוואה ל-15.01% בסוף שנת 2015. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 13.02%, בהשוואה ל-13.76% בסוף שנת 2015.

במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31 בדצמבר 2015 נקבעו יעדי ההון המינמליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2018, ויחס ההון הכולל נקבע הדרגתית והוא לא יפחת מ-13.25% עד ליום 31 בדצמבר 2018.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל. כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותג הבינלאומי "ויזה", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל ומשווקת באופן מצומצם גם כרטיסי אשראי של "מסטרקארד".

השקעת הבנק בכאל ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב-505 מיליון ש"ח. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל) עמד על 15.8%, בהשוואה ל-15.4% בסוף שנת 2015.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם ב-70.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 122.3%. עיקר הגידול מוסבר מחלקה של כאל בתמורת עסקת מכירת ויזה אירופה, שקוזה בחלקה בהפרשה בעלת אופי חד פעמי (ראה להלן באשר לחתימת הסדר מותנה).

ביום 2 בנובמבר 2015, הודיעו חברת Visa Inc. (להלן- "ויזה אינק") וחברת Visa Europe LTD. (להלן- "ויזה אירופה") על התקשרות בהסכם, על פיו תרכוש ויזה אינק את ויזה אירופה (להלן- "העסקה") מהחברים (Principal Members) אשר החזיקו במניותיה. ביום 21 ביוני 2016, לאחר שהושלם שלב קבלת האישורים הרגולטוריים, התקבלה תמורת העסקה, הכוללת תמורה מיידית במזומן בסך 71 מיליוני אירו. כן צפויה להתקבל תמורה עתידית נוספת בסך של כ-6 מיליוני אירו בתנאים שנקבעו. בנוסף, קיבלה כאל מניות בכורה חסומות לתקופות של 4 עד 12 שנים, המירות למניות ויזה אינק, שערכן למועד העסקה נאמד בכ-26 מיליוני אירו ("שווי נאיבי"). יובהר כי יחס ההמרה של מניות הבכורה עשוי לקטון בעתיד, בתנאים מסוימים.

תמורת העסקה התחלקה בין כאל (כ-68% מתמורת העסקה) ובין בנק דיסקונט והבנק, כולם בעלי מעמד "Principal Member" בויה אירופה.

החלוקה מתבצעת ותבצע בעתיד בהתאם למנגנון חלוקה מוסכם שגיבשו הצדדים. מנגנון החלוקה אושר על ידי האורגנים המוסמכים של הצדדים.

כאל הכירה בהכנסה בסך של 262 מיליון ש"ח בגין העסקה ברבעון השני של שנת 2016. בהתאם להערכה ראשונית של כאל, על בסיס העובדות הידועות כיום, רכישת ויזה אירופה בידי ויזה אינק, לא צפויה להשפיע על מערכת היחסים בין כאל לבין ארגון ויזה, זולת שינוי ביחס לבעלות בויה אירופה.

בהמשך להודעה שקיבלה כאל מטעם פרקליטות המדינה ביום 3 בדצמבר 2014 לפיה שוקלת הפרקליטות להגיש כתב אישום נגד כאל, ביום 3 בנובמבר 2016 נחתם הסדר מותנה, בין המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה לבין כאל שיביא לסגירתו של תיק החקירה בהסדר, חלף הליך פלילי. במסגרת ההסדר הודתה כאל בעובדות הקשורות לשתי פרשיות של סליקה אלקטרונית בינלאומית שבוצעה על ידי כאל אינטרנשיונל (חברה בת של כאל שמוזגה לתוך כאל בדצמבר 2009), בשנים 2007 עד 2009. בהסדר הובהר כי העובדות אליהן התייחסה כאל בהסדר אינן בידיעתם האישית של נושאי המשרה שאישרו את ההסדר, ונדעו להם מכתב החשדות שנמסר לכאל על ידי הפרקליטות. אישור ההסדר כאמור נעשה לאחר שקילת חלופות ובראי טובת כאל. הוסכם על ידי הצדדים כי, כאל תפקיד סכום של 85 מיליון ש"ח לצורך חילוטו. כאל רשמה הפרשה בספריה בגובה סכום ההפקדה.

ביום 20 באפריל 2015 הודיע המפקח על הבנקים לכאל, כי נוכח הודעת הפרקליטות כאמור ו"מכתב החשדות" שצורף לה, הוא מורה לכאל שלא לחלק דיבידנדים עד לסיום ההליך, התבהרות תוצאותיו והשלכותיו על מצבה הפיננסי של כאל. ראה באור 9 באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד כאל, בקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה ובעלי תפקיד בתקופה הרלוונטית בכאל.

כאל דיווחה בדוחותיה לתשעת החודשים הראשונים לשנת 2016 כדלקמן: במחצית השנייה של שנת 2009 ובתחילת שנת 2010, עמדה כאל בפני טענות של ויזה אירופה וארגון מאסטרקארד העולמי (להלן - "הארגונים הבינלאומיים") בדבר הפרות לכאורה של הכללים של ארגונים אלה בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, בעסקאות שנשלחו על ידי חברה בת של כאל, כאל אינטרנשיונל (שמוזגה בינתיים עם ולתוך כאל). במסגרת זו, הוטלו על כאל קנסות ופעילותה

בתחום זה הוגבלה לתקופה של מספר חודשים. כאל פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתה ננקטו על ידה צעדים שונים, ובכלל זה שינויים בהנהלת כאל. מספר בתי עסק ומאגדים העלו דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות עליהם וצמצום פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי עימם, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים.

חברה בת בחו"ל

פיבי בנק (שוויץ) - בה מחזיק הבנק 100% מהון המניות הינה חברת בת בנקאית הפועלת בציריך. תחום ההתמחות העיקרי של החברה הוא בנקאות פרטית ופעילות בשוקי ההון.

פעילותה של השלוחה מפקחת על ידי רשות הפיקוח המקומית ה-FINMA (Swiss Financial Market Supervisory Authority) באמצעות משרד רואי חשבון חיצוני המבקר את החברה והמשמש כזרוע ארוכה של רשות הפיקוח השוויצרית. השקעת הבנק בפיבי בנק (שוויץ) ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב-259 מיליון פר"ש, בהשוואה ל-296 מיליון פר"ש ביום 31 בדצמבר 2015, קיטון בשיעור של 12.5%. סך נכסי הלקוחות המנוהלים הסתכמו ב-876 מיליון פר"ש, בהשוואה ל-916 מיליון פר"ש ביום 31 בדצמבר 2015. ההפסד הנקי הסתכמו ב-630 אלפי פר"ש בהשוואה להפסד בסך של 62 אלפי פר"ש בתקופה המקבילה אשתקד.

סקירת הסיכונים

47	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
49	סיכון אשראי
65	סיכון שוק
76	סיכון בזילות ומימון

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2015. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.
מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית (סיכון כלל מערכתי), סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון. כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הראות נדבך 1 של באזל.
במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו - תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיימת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות החטיבה לניהול סיכונים וחטיבת החשבונאי הראשי הבלתי תלויות וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי, רו"ח בנצי אדירי, חבר הנהלה ונושא באחריות מפורשת לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים בקבוצה הינם:
רו"ח אילן בצרי, ראש החטיבה העסקית, משמש כמנהל סיכוני האשראי ומנהל סיכוני סליקה;
מר אבי שטרנשוס, ראש המערך הפיננסי, משמש כמנהל הסיכונים הפיננסיים.
רו"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי, משמש כמנהל סיכון המוניטין.
רו"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים, משמש כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית וכמנהל ההמשכיות העסקית. בנוסף, מנהל הגנת הסייבר כפוף אליו.
מר יעקב קונורטוב משמש כמנהל סיכוני ציות ובכלל זה, בין היתר, איסור הלבנת הון, אכיפה פנימית וסיכונים חוצי גבולות.
מר יוסי לוי, ראש חטיבת משאבים, משמש כמנהל הסיכון האסטרטגי.
מר אמנון בק, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, משמש כמנהל סיכוני דו.
מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע, משמש כמנהל סיכוני הסייבר.
עו"ד דליה בלנק, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי, משמשת כמנהלת הסיכונים המשפטיים.
- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.

ח. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצה בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון חברה הבת המתבססת על מדיניות הקבוצה, ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. בכל חברה בת בנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.

ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שנקטו על ידי החטיבה ברבעון הרלוונטי.

יא. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל בין היתר תרחישים בתחום סיכוני השוק, הנזילות והאשראי, ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק כוללים תרחישים מסוג ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו-כלכליים. תוצאות התרחישים ומשמעותן מדווחות אחת לרבעון להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון.

יב. החטיבה לניהול סיכונים מאתגרת את תכנית העבודה של הבנק על מנת לתמוך בנאותותה על ידי הרצת תרחישי קיצון. תרחישי הקיצון מופעלים על תכנית העבודה המתוכננת ונבחן האם הקבוצה עומדת ביעדי ההון שנקבעו תחת תרחישי קיצון.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2015.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 30 בספטמבר 2016, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים, הסתכם ב-1,798 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,219 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 19.0%.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בקבוצה, עומד על 1.6%, בהשוואה ל-2.0% בסוף שנת 2015. 18.1% מסיכון האשראי הבעייתי בקבוצה משוייכים לענף התעשייה, 16.0% לענף הנדל"ן, 26.9% לענף הלקוחות הפרטיים לרבות הלוואות לדיו, 25.3% לענף המסחר ו-2.7% לענף המידע והתקשורת. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.9%, בהשוואה ל-2.4% בסוף שנת 2015.

1. סיכון אשראי בעייתי

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2016			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
922	151	771	1,037	153	884	886	236	650	סיכון אשראי פגום
265	45	220	167	41	126	242	22	220	סיכון אשראי נחות
1,032	262	770	1,158	271	887	670	60	610	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
2,219	458	1,761	2,362	465	1,897	1,798	318	1,480	סך סיכון אשראי בעייתי*
234	-	234	216	-	216	214	-	214	* מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
			במיליוני ש"ח
735	850	611	2. נכסים שאינם מבצעים חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית
29	27	32	3. נכסים פגומים מבצעים חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות רבית
7	7	7	אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית
36	34	39	סך הכל נכסים פגומים מבצעים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו		2016 במיליוני ש"ח
	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	
2015			
799	764	743	
435	220	41	
(73)	(61)	(8)	
(212)	(210)	(93)	
(185)	(70)	(40)	
764	643	643	

4. שינויים בחובות פגומים
יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה
סיווגים חדשים
ביטול סיווגים
גביית חובות
מחיקות חשבונאיות
יתרת חובות פגומים לסוף תקופה

לשנה שנסתיימה ביום	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום		מדדי סיכון
	ביום 31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
1.0%	1.2%	0.8%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.3%	0.3%	0.3%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור
2.0%	2.2%	1.6%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.03%	0.07%	0.08%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.15%	0.15%	0.03%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*

הפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום	יתרה ליום	יתרה ליום	
31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
1.1%	1.2%	1.1%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
107.9%	96.7%	134.5%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
82.6%	77.6%	100.9%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
12.74%	12.93%	2.78%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2016										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בישראל
במיליוני ש"ח										
12	2	10	6	25	484	588	25	517	591	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	68	82	-	176	178	חקלאות
175	(3)	(37)	231	325	8,338	10,791	325	10,357	11,036	כרייה וחציבה
91	(21)	(11)	155	194	3,807	10,167	195	9,571	10,213	תעשייה
22	(4)	(4)	78	92	4,442	4,956	92	4,914	5,089	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
4	-	1	-	3	665	936	3	1,447	1,519	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
187	31	61	226	455	7,804	9,029	455	8,131	9,138	אספקת חשמל ומים
17	2	2	14	26	741	898	26	778	916	מסחר
13	-	2	6	24	767	946	31	970	1,063	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
13	(1)	1	21	49	1,235	2,405	49	2,367	2,557	תחבורה ואחסנה
25	-	(3)	15	33	7,257	9,924	33	13,186	13,363	מידע ותקשורת
11	(1)	1	7	25	1,422	2,310	25	2,158	2,344	שירותים פיננסיים
10	1	2	18	47	1,781	2,315	47	2,161	2,341	שירותים עסקיים אחרים
580	6	25	777	1,298	38,811	55,347	1,306	56,733	60,348	שירותים ציבוריים וקהילתיים
118	2	1	10	168	21,388	22,539	168	21,996	22,539	סך הכל מסחרי (8)
232	12	23	84	316	17,954	29,036	316	27,258	29,065	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
930	20	49	871	1,782	78,153	106,922	1,790	105,987	111,952	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	806	806	-	1,348	1,348	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	653	654	-	10,760	10,760	בנקים בישראל
930	20	49	871	1,782	79,612	108,382	1,790	118,095	124,060	ממשלת ישראל
										סך הכל פעילות בישראל

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 79,612 מיליון ש"ח, 11,043 מיליון ש"ח, 505 מיליון ש"ח, 755 מיליון ש"ח ו-32,145 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 327 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 936 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,162 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 בספטמבר 2015									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾									
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
פעילות לווים בישראל	סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	סך הכל	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
								מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי	537	450	15	531	432	15	10	(1)	1
חקלאות	251	241	-	72	61	-	-	-	-
כרייה וחציבה	9,984	8,731	760	9,613	6,884	760	279	81	40
תעשייה	9,495	9,003	229	9,399	3,230	228	71	(52)	4
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾	4,732	4,647	85	4,541	4,177	85	80	(19)	(25)
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,262	1,240	2	681	415	2	1	1	-
אספקת חשמל ומים	8,620	7,653	413	8,534	7,181	413	297	12	11
מסחר	838	626	34	836	702	34	26	8	4
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	874	718	29	840	676	22	16	(3)	8
תחבורה ואחסנה	2,432	2,160	73	2,343	1,383	73	24	(25)	(4)
מידע ותקשורת	12,299	11,970	107	8,557	5,614	107	35	6	(1)
שירותים פיננסיים	2,095	1,827	25	2,060	1,267	25	11	3	5
שירותים עסקיים אחרים	2,082	1,821	46	2,050	1,624	46	28	(3)	(1)
שירותים ציבוריים וקהילתיים	55,501	51,087	1,818	50,057	33,646	1,810	878	8	42
סך הכל מסחרי ⁽⁸⁾	20,796	20,180	217	20,796	19,864	217	14	6	15
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	26,870	23,904	303	26,835	16,596	303	114	30	24
אנשים פרטיים - אחר	103,167	95,171	2,338	97,688	70,106	2,330	1,006	44	81
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,992	1,992	-	1,041	1,041	-	-	-	-
בנקים בישראל	9,025	9,025	-	664	662	-	-	-	-
ממשלת ישראל	114,184	106,188	2,338	99,393	71,809	2,330	1,006	44	81
סך הכל פעילות בישראל									

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 71,809 מיליון ש"ח, 9,800 מיליון ש"ח, 332 מיליון ש"ח, 1,687 מיליון ש"ח, ו-30,556 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 371 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 786 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,049 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2015										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (4)					
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצוע אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בישראל
במיליוני ש"ח										
4	2	(1)	7	12	456	559	12	475	564	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	63	75	-	266	273	חקלאות
212	33	76	274	704	7,547	10,450	704	9,622	10,767	כרייה וחציבה
82	(4)	(69)	64	216	3,285	9,342	218	8,953	9,443	תעשייה
21	(23)	(20)	109	113	4,160	4,460	113	4,389	4,604	בינוי ונדל"ן - בינוי (7)
3	-	1	-	3	432	669	3	1,228	1,242	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
158	37	36	253	419	7,083	8,420	419	7,609	8,525	אספקת חשמל ומים
17	8	12	14	30	678	815	30	636	816	מסחר
11	6	(17)	6	14	674	826	21	717	859	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
12	(6)	(30)	22	63	1,216	2,258	63	2,163	2,359	תחבורה ואחסנה
22	(5)	2	25	44	7,400	10,042	44	13,424	13,729	מידע ותקשורת
11	5	3	10	26	1,342	2,127	26	1,890	2,140	שירותים פיננסיים
8	(1)	(4)	22	45	1,464	1,967	45	1,746	2,000	שירותים עסקיים אחרים
561	52	(11)	806	1,689	35,800	52,010	1,698	53,118	57,321	שירותים ציבוריים וקהילתיים
119	16	3	10	194	20,032	21,724	194	21,138	21,724	סך הכל מסחרי (8)
221	41	39	76	304	16,851	27,074	304	23,690	27,115	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
901	109	31	892	2,187	72,683	100,808	2,196	97,946	106,160	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	1,362	1,362	-	2,149	2,149	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	669	670	-	9,416	9,416	בנקים בישראל
901	109	31	892	2,187	74,714	102,840	2,196	109,511	117,725	ממשלת ישראל
										סך הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 74,714 מיליון ש"ח, 10,188 מיליון ש"ח, 353 מיליון ש"ח, 1,220 מיליון ש"ח ו-31,250 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 397 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 890 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (8) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,256 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 בספטמבר 2016										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	מזה: חובות (2)	בעייתי (6)	סך הכל	דירוג ביצוע אשראי (5)	בעייתי (6)	סך הכל	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	8	-	13	-	-	13	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	חקלאות
2	(1)	1	-	156	-	167	-	-	210	כרייה וחציבה
1	-	-	-	3	-	26	-	-	26	תעשייה
-	(1)	(4)	-	208	-	209	-	-	209	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	60	-	88	-	-	90	אספקת חשמל ומים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מסחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	8	8	8	18	8	8	10	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	4	-	6	-	-	17	מידע ותקשורת
1	-	-	-	189	-	219	-	-	949	שירותים פיננסיים*
2	-	-	-	89	-	303	-	-	303	שירותים עסקיים אחרים
6	(2)	(3)	8	8	725	1,049	8	1,853	1,861	סך הכל מסחרי
1	-	-	-	66	-	146	-	-	148	אנשים פרטיים - אחר
7	(2)	(3)	8	8	791	1,195	8	2,001	2,009	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	1,795	-	1,795	-	-	3,896	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,751	ממשלות בחו"ל
7	(2)	(3)	8	8	2,586	2,990	8	8,648	8,656	סך הכל פעילות בחו"ל

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא בסך של 507 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 2,586 מיליון ש"ח, 4,888 מיליון ש"ח, 384 מיליון ש"ח ו-798 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 בספטמבר 2015										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)					
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הכנסות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצועי אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בחו"ל
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	11	17	-	17	17	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	59	59	חקלאות
1	-	-	9	9	27	45	9	155	156	כרייה וחציבה
1	-	-	-	-	-	44	-	44	44	תעשייה
3	-	(9)	15	15	143	144	15	128	144	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	20	20	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	62	137	-	142	143	אספקת חשמל ומים
-	-	-	-	-	77	77	-	77	77	מסחר
-	-	-	-	-	-	9	-	9	9	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	-	-	5	6	-	52	56	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	127	156	-	795	796	מידע ותקשורת
2	-	-	-	-	105	285	-	285	285	שירותים פיננסיים*
7	-	(9)	24	24	557	920	24	1,783	1,806	שירותים עסקיים אחרים
1	-	-	-	-	63	153	-	162	162	סך הכל מסחרי
8	-	(9)	24	24	620	1,073	24	1,945	1,968	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	2,896	2,896	-	5,377	5,377	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	1,093	1,093	בנקים בחו"ל
8	-	(9)	24	24	3,516	3,969	24	8,415	8,438	ממשלות בחו"ל
סך הכל פעילות בחו"ל										

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא בסך של 452 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 3,516 מיליון ש"ח, 3,557 מיליון ש"ח, 502 מיליון ש"ח, ו-863 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2015										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הכנסות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	מזה: חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	דירוג ביצועי אשראי (5)	סך הכל	פעילות לווים בחו"ל
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	10	13	-	13	13	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	181	181	חקלאות
1	(3)	(3)	9	9	31	54	9	162	171	כרייה וחציבה
1	-	-	-	-	-	64	-	64	64	תעשייה
3	-	(9)	14	14	138	140	14	138	152	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	-	-	20	20	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	107	163	-	167	168	אספקת חשמל ומים
-	-	-	-	-	10	10	-	10	10	מסחר
-	-	-	-	-	2	9	-	9	9	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	-	-	5	6	-	55	55	תחבורה ואחסנה
-	(1)	(1)	-	-	262	290	-	980	981	מידע ותקשורת
2	-	-	-	-	83	313	-	313	313	שירותים פיננסיים*
7	(4)	(13)	23	23	648	1,062	23	2,112	2,137	שירותים עסקיים אחרים
1	-	-	-	-	48	150	-	154	154	סך הכל מסחרי
8	(4)	(13)	23	23	696	1,212	23	2,266	2,291	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	2,249	2,249	-	4,744	4,744	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	3,244	3,244	בנקים בחו"ל
8	(4)	(13)	23	23	2,945	3,461	23	10,254	10,279	ממשלות בחו"ל

* מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא בסך של 510 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 2,945 מיליון ש"ח, 5,990 מיליון ש"ח, 416 מיליון ש"ח ו-928 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה, החשיפה למוסדות פיננסיים אחרים זניחה. חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 30 בספטמבר 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	
1,261	3	*1,258	1,153	3	1,150	AAA עד AA-
2,560	17	2,543	1,401	14	1,387	A+ עד A-
723	16	707	189	7	182	BBB+ עד BB-
53	-	53	40	-	40	BB+ עד B-
40	7	33	69	8	61	ללא דירוג
4,637	43	4,594	2,852	32	2,820	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

* הוצג מחדש

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. ההשקעה במניות בגין מוסדות פיננסיים זרים ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכמה ב-53 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 47 מיליון ש"ח).
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדרוג של סוכנות S&P לדרוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. אולם כאשר אין דרוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדרוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים זרים) ראה באור 10 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה הסתכם ליום 30 בספטמבר 2016 ב-274 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 308 מיליון ש"ח).

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

בנוסף הקבוצה מנהלת את החשיפות לחלק מהצדדים הנגדיים באמצעות הסכמי קיזוז (Netting) מול בנקים המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הקבוצה במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (90%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 40% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-0.6 מיליארד ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולו בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-82% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כשנתיים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-1.9 מיליארד ש"ח בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 30 בספטמבר 2016 אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,558 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות. הבנק מחזיק, בין היתר, באגרת חוב של ממשלת איטליה בסך של 79 מיליון ש"ח, המדורגת בדירוג BBB- ומועד פרעונה בשנת 2017. אגרת החוב האמורה משלמת את תשלומי הרבית כסדרם.

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות⁽¹⁾ ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך⁽⁵⁾ (במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2016														
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾		חשיפה מאזנית ⁽²⁾												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾		חשיפה מאזנית של חברת מאוחדת של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים												
מזה סיכון		חשיפה מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾ חוץ מאזנית			סיכון אשראי			נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות			חשיפה מאזנית מעבר לגבול		לממשלות ⁽⁴⁾	למדינות אחרות
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	סך חשיפה חוץ מאזנית	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סך כל החשיפה המאזנית	לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	לממשלות ⁽⁴⁾			
1,500	2,546	-	81	-	5	4,046	-	-	-	298	1,171	2,577	ארצות הברית	
1	34	-	25	-	-	35	-	-	-	30	5	-	ספרד	
4	96	-	3	-	1	100	-	-	-	20	1	79	איטליה	
1	14	-	1	-	-	15	-	-	-	15	-	-	אירלנד	
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	יוון	
-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	פורטוגל	
1,180	2,890	-	583	5	21	4,250	180	24	204	1,098	2,378	594	מדינות אחרות	
2,686	5,582	-	694	5	27	8,448	180	24	204	1,463	3,555	3,250	סך כל החשיפות למדינות זרות	
29	266	-	119	-	1	295	-	-	-	206	89	-	סך כל החשיפות למדינות LDC	

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(5) ניתן מידע גם בדבר כל החשיפות למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד, אשר כוללות אשראי פקטורינג המבוטח בביטוח אשראי בחברות ביטוח.

30 בספטמבר 2015														
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾			חשיפה מאזנית ⁽²⁾											
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾			חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבי מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו			לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	לממשלות ⁽⁴⁾
							לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	ניכוי התחייבויות מקומיות					
1,107	3,309	-	162	-	2	4,416	-	-	-	-	649	2,576	1,191	ארצות הברית
44	4	-	10	-	-	48	-	-	-	-	4	2	42	ספרד
89	7	-	4	-	-	96	-	-	-	-	9	2	85	איטליה
13	10	-	2	-	-	23	-	-	-	-	23	-	-	אירלנד
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	יוון
1,718	1,879	-	530	15	38	3,853	256	35	291	1,127	2,470	-	-	מדינות אחרות
סך כל החשיפות למדינות זרות														
2,971	5,209	-	709	15	40	8,436	256	35	291	1,812	5,050	1,318	-	
סך כל החשיפות למדינות LDC														
63	164	-	31	-	9	227	-	-	-	224	3	-	-	

31 בדצמבר 2015														
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾			חשיפה מאזנית ⁽²⁾											
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾			חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו			לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	לממשלות ⁽⁴⁾
							לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	ניכוי התחייבויות מקומיות					
2,263	3,662	-	76	-	2	5,925	-	-	-	-	748	1,760	3,417	ארצות הברית
304	888	-	184	14	15	1,192	-	-	-	-	283	909	-	בריטניה
44	5	-	11	-	-	49	-	-	-	-	4	3	42	ספרד
87	4	-	3	-	-	91	-	-	-	-	8	1	82	איטליה
13	6	-	2	-	-	19	-	-	-	-	19	-	-	אירלנד
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	יוון
-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	פורטוגל
1,557	1,227	-	327	6	18	3,054	270	30	300	1,085	1,699	-	-	מדינות אחרות
סך כל החשיפות למדינות זרות														
4,268	5,793	-	604	20	35	10,331	270	30	300	2,148	4,372	3,541	-	
סך כל החשיפות למדינות LDC														
62	189	-	56	-	5	251	-	-	-	251	-	-	-	

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך (במיליוני ש"ח)

סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות	סכום החשיפות המאזניות
ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016
-	-	בריטניה 984

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום										
30 בספטמבר 2015						30 בספטמבר 2016				
פוארטו ריקו	יוון	רומניה	איסלנד	הונגריה	קפריסין	פוארטו ריקו	פורטוגל	קפריסין	אירלנד	
4	-	1	10	-	1	3	1	6	17	סכום החשיפה בתחילת התקופה
(2)	-	-	-	-	-	(1)	1	-	(2)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	חשיפות שהתווספו
-	-	-	-	-	(1)	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
2	-	2	10	1	-	2	2	6	15	סכום חשיפה בסוף התקופה

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום										
30 בספטמבר 2015						30 בספטמבר 2016				
פוארטו ריקו	יוון	רומניה	איסלנד	הונגריה	קפריסין	פוארטו ריקו	פורטוגל	קפריסין	אירלנד	
2	-	-	10	-	-	3	1	-	19	סכום החשיפה בתחילת התקופה
(1)	-	-	-	-	-	(1)	1	-	(4)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
1	5	2	-	1	1	-	-	6	-	חשיפות שהתווספו
-	(5)	-	-	-	(1)	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
2	-	2	10	1	-	2	2	6	15	סכום חשיפה בסוף התקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015										
פוארטו ריקו	פורטוגל	יוון	רומניה	איסלנד	הונגריה	קפריסין				
2	-	-	-	10	-	-	סכום החשיפה בתחילת השנה			
(1)	-	-	1	-	-	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר			
2	1	5	3	-	1	1	חשיפות שהתווספו			
-	-	(5)	-	-	-	(1)	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)			
3	1	-	4	10	1	-	סכום החשיפה בסוף השנה			

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

פעילות המשכנתאות בקבוצת הבנק

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 העמיד הבנק משכנתאות לציבור, בניטרול מיחזורים, בסכום כולל של 3,394 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,831 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 11%. נתונים אלה כוללים הלוואות לדיור ממקורות הבנק (ללא אשראי מכספי אוצר) בסך של 3,393 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,828 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 11%. סך כל המיחזורים של הלוואות לדיור הנובעים מפרעונות מוקדמים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכם ב-304 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,013 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 70%.

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

על רקע הסיכון בו פועלת מערכת הבנקאות הישראלית בתחום האשראי למשכנתאות וכן על רקע השינויים וההתפתחויות בשוק האשראי לדיור והוראות המפקח על הבנקים, נוקט הבנק במדיניות אשראי שמרנית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק שנבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. שמרנות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, שיעור ההחזר מהכנסת הלווה ויכולת עמידה בהחזרים שוטפים גם בתרחישים של שינויי רבית. כמו כן, קיימות מגבלות בדבר גודל הלוואה ללווה יחיד. במהלך בחינת האשראי מקפיד הבנק לקבל מידע ממערכת וס על "אורות אדומים". הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ושיעור המימון. הבנק מעניק אשראי גם לקבוצות רכישה, ומתמקד בקבוצות הבונות באזורי ביקוש ובקבוצות בהן המארגן הינו בעל נסיון מוכח בתחום. הבנק מקיים, מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, דיון רבעוני בכל תיקי קבוצות הרכישה, בוחן את מצב הפרויקטים ובודק אם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי בגין קבוצות הרכישה, מעבר לסיכון האשראי הפרטני של כל חבר בקבוצה. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש באמצעות כלים לחישוב התשואה. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני סיכון, ביניהם: שיעור מימון, יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה וכדומה.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value). שיעור המימון מחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מס' 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV בהתייחס לשמאות עדכנית. תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם לסך של 21,356 מיליון ש"ח, כולל כ-70% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה ל-70% ב-30 בספטמבר 2015. כ-95% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בהשוואה ל-94% ב-30 בספטמבר 2015.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, שהסתכמו לסך של 3,393 מיליון ש"ח, כוללים כ-72% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה ל-71% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההחזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור ההחזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי הלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן הלוואה. תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 כולל כ-79% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-77% ב-30 בספטמבר 2015. כ-90% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה ל-88% ב-30 בספטמבר 2015.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 כוללים כ-84% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-82% בתקופה המקבילה אשתקד. כ-92% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה ל-91% בתקופה המקבילה אשתקד. המידע כולל הלוואות בבטחון דירת מגורים.

הלוואות ברבית משתנה

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 כולל שיעור של 63% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 13,541 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 כוללים סך של 1,085 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 32% מסך הביצועים וסך של 688 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 20% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2016 כולל כ-64% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכם לסך של 13,715 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 כוללים 51% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכמים לסך של 1,727 מיליון ש"ח.

עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 329 - מגבלות למתן הלוואות לדיור

ביום 1 במאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 329 - מגבלות למתן הלוואות לדיור. העדכון כולל הוספת התייחסות ל"דירה במחיר מופחת" כדוגמת "מחיר מטרה" ו"מחיר למשתכן" וקביעת כללים לחישוב שווי הנכס הלוואה לרכישת דירה במחיר מופחת (התבססות על הערכת שמאי במקום על מחיר הרכישה בפועל לדירות ששווין אינו עולה על 1.8 מיליון ש"ח).

שינויים בכללי הסיוע לזכאים חסרי דירה על פי תיקון מס' 13 לחוק הלוואות לדיור, התשנ"ב-1992

החל מיום 15 במאי 2016 שונה מנגנון קביעת הרבית, הוקטן סף הניקוד המינימלי לזכאות, נעשה שינוי בתקופה להחזר הלוואה וכן נקבעו מעגקים ישוביים חדשים.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

למטרת מגורים		מגזר לא צמוד		מגזר צמוד מדד		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מט"ח	
מגזר לא צמוד		מגזר צמוד מדד		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מט"ח	
רבית קבועה		רבית משתנה		רבית קבועה		רבית משתנה		רבית משתנה		רבית משתנה		רבית משתנה	
יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור
במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב	במיליוני ש"ח	%-ב
4,299	22.1	8,353	43.1	2,946	15.2	3,718	19.2	76	0.4	19,392	97.6	1,964	9.6
3,463	19.1	7,666	42.3	3,019	16.7	3,854	21.3	100	0.6	18,102	99.4	2,000	9.4
31.12.15													

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק בלבד (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2012	שנת 2013	שנת 2014	שנת 2015	תשעה חודשים 2016	
3,744	3,550	3,707	4,796	3,393	ביצועי ההלוואות לדירור (במיליוני ש"ח)
8%	(5%)	4%	29%	(11%)	שיעור השינוי בביצועי ההלוואות לדירור ביחס לתקופה מקבילה
0.08%	0.20%	0.01%	0.01%	-	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
0.76%	0.86%	0.74%	0.60%	0.57%	שיעור ההפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

מימון ממונף - Leveraged Finance

בהתאם להוראת בנק ישראל מספר 327, אשר נכנסה לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016, הבנק עידכן את הגדרת המימון הממונף. ככלל, מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללוים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. הבנק מחשיב מימון ממונף כאשראי הנכלל באחת מארבע הקבוצות הבאות:

- אשראי למטרת עסקה הונית כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323 (רכישת תאגיד אחר, רכישה עצמית של מניות וחלוקת הון), אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.
 - אשראי למטרות עסקיות שונות, אשר עונה לתבחינים מסויימים המצביעים על נתונים פיננסיים חלשים, כפי שנקבעו על ידי הבנק.
 - אשראי למטרת מימון נדל"ן מניב, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, לשיעור המימון הטמון בו, והיקף הבטחונות המוחשיים כפי שנקבעו על ידי הבנק.
 - אשראי למטרת ליווי פרויקטים לבנייה, אשר עונה לתבחינים מסויימים בנוגע להיקף האשראי, היקף הבטחונות המוחשיים, ולחשיפה שעשויה להיווצר לבנק מהפרוייקט, כפי שנקבעו על ידי הבנק.
- לנוכח פרופיל הסיכון הגבוה שטבוע במימון הממונף, מדיניות האשראי של הבנק קובעת הנחיות מחמירות לחיתום ומגבלות על היקף החשיפה למימון ממונף.
- ליום 30 בספטמבר 2016 סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוז מאזני נטו, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-1,433 מיליון ש"ח.

סיכון שוק

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון ה-VAR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכונים שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה-VAR) לא תעלה על 5% מסך כל ההון, לפי אופק של 21 ימים בשיטה ההיסטורית. ערך ה-VAR ההיסטורי של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על כ-40 מיליון ש"ח. משקלו של ה-VAR ביחס לסך כל ההון ליום 30 בספטמבר 2016 עמד על כ-0.5%.

בחינת Back Testing

הבנק פועל בהתמדה לשיפור איכות החיזוי של מודל ה-VAR ההיסטורי באמצעות בחינה שוטפת של ה-Back Testing. בחינת ה-Back Testing של מודל ה-VAR ההיסטורי מראה כי בשנה שנתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 לא נרשמו מקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. על פי תוצאות הבחינה, המודל עומד בקריטריונים כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל.

החשיפה ברבית

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הרבית באמצעות תחימת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הרבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. על פי המגבלות, החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי הינה בשיעור של 3.5% במגזר צמוד המדד, בשיעור של 3.5% במגזר השקלי הלא צמוד ובשיעור של 2% במגזר המט"ח. המגבלה על סך החשיפה בכלל מגזרי ההצמדה הינה 4.5%.
- בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכונים רבית ברמת חשיפת השווי ההוגן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכונים רבית, על היקף חשיפת הרבית.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלית בשווי ההוגן הנבדקת באמצעות הפעלתם של מספר תרחישי קיצון, לרבות מגבלה על השפעת זעזוע סטנדרטי ברבית (2%) על התיק הבנקאי. מגבלה זו נקבעה לעד 10% מסך כל ההון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הרבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפרעון של הנכסים וההתחייבויות. ביתרות חשבונות העו"ש שאינן נושאות רבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. הבנק קבע כי תקופת הפרעון של יתרת העו"ש היציבה המשמשת בחישוב החשיפה לרבית תהיה למספר שנים. ניהול החשיפה מביא בחשבון את השפעת הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיור.

להלן תיאור רגישות הון הקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הרבית - השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של עלייה מקבילה של 1% בעקום הרבית:

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 30 בספטמבר 2016		
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(3.50)	(0.24)	(3.50)	(0.05)	מט"ל לא צמוד
(4.00)	(1.69)	(3.50)	(1.81)	מט"ל צמוד מדד
(1.00)	(0.74)	(2.00)	(0.68)	מט"ח וצמוד מט"ח

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

מטבע חוץ ⁽²⁾				מטבע ישראלי		ליום 30 בספטמבר 2016
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
121,611	994	2,256	12,195	12,892	93,274	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
60,653	4,518	5,306	27,367	383	23,079	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
115,341	1,286	3,573	17,341	11,943	81,198	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
60,832	4,162	4,051	22,036	674	29,909	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים
6,091	64	(62)	185	658	5,246	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

מטבע חוץ ⁽²⁾				מטבע ישראלי		ליום 30 בספטמבר 2015
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
117,283	917	2,672	11,558	14,131	88,005	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
77,586	6,022	7,339	36,784	497	26,944	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
111,733	1,555	3,811	19,382	13,489	73,496	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
77,553	5,513	6,221	28,752	1,254	35,813	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים
5,583	(129)	(21)	208	(115)	5,640	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

מטבע חוץ ⁽²⁾				מטבע ישראלי		ליום 31 בדצמבר 2015
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
120,634	816	2,096	12,809	13,505	91,408	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
77,528	4,369	6,921	36,748	450	29,040	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ⁽³⁾
114,779	1,458	3,625	20,478	12,884	76,334	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
77,561	3,851	5,403	28,965	962	38,380	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים
5,822	(124)	(11)	114	109	5,734	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

2. השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

זמן הפרעון של חשבונות העו"ש שאינם נושאים רבית, המשמש לחישוב החשיפה כאמור, הוא עם דרישה עד חודש, כמו כן, חישוב החשיפה אינו כולל השפעה של פרעונות מוקדמים של הלוואות לדירור.

		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית (4)						ליום 30 בספטמבר 2016	
סך הכל שינוי בשווי הוגן	סך הכל	השפעות מקדמות	מטבע חוץ (2)			מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד
			אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד		
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
(8.09)	(493)	5,598	-	63	(70)	140	625	4,840	השינויים בשיעורי הרבית
(0.87)	(53)	6,038	-	64	(63)	180	654	5,203	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
8.80	536	6,627	-	65	(72)	231	707	5,696	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
									קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית (4)						ליום 30 בספטמבר 2015	
סך הכל שינוי בשווי הוגן	סך הכל	השפעות מקדמות	מטבע חוץ (2)			מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד
			אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד		
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	השינויים בשיעורי הרבית
(9.06)	(506)	5,077	-	(132)	(29)	192	(210)	5,256	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.99)	(55)	5,528	-	(132)	(22)	208	(126)	5,600	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
10.87	607	6,190	-	(131)	(12)	233	3	6,097	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית (4)						ליום 31 בדצמבר 2015	
סך הכל שינוי בשווי הוגן	סך הכל	השפעות מקדמות	מטבע חוץ (2)			מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד
			אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד		
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	השינויים בשיעורי הרבית
(8.36)	(487)	5,335	-	(125)	(18)	64	27	5,387	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
(0.89)	(52)	5,770	-	(125)	(11)	109	99	5,698	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
10.29	599	6,421	-	(124)	14	166	214	6,151	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

(1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים גזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים רביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בכל שאר המטבעות ושאין דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.

(4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שיעורי הרבית במגזר ההצמדה. סך השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית

30 בספטמבר 2016						
מעל חודש ועד שלושה חודשים ועד שנה	מעל שלושה ועד חמש שנים	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלושה ועד חמש שנים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש
במיליוני ש"ח						
מטבע ישראלי לא צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
						נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)
						סך הכל שווי הוגן
2,910	3,220	4,763	3,842	4,115	72,798	
892	672	1,980	4,302	7,590	6,288	
-	-	3	336	855	161	
3,802	3,892	6,746	8,480	12,560	79,247	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
						התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						אופציות (במונחי נכס הבסיס)
						סך הכל שווי הוגן
137	2,358	2,622	5,012	3,015	67,947	
1,422	646	2,128	4,811	9,464	10,481	
-	-	-	203	546	208	
1,559	3,004	4,750	10,026	13,025	78,636	
2,243	888	1,996	(1,546)	(465)	611	
3,727	1,484	596	(1,400)	146	611	
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר						
החשיפה המצטברת במגזר						
מטבע ישראלי צמוד למדד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
						נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						סך הכל שווי הוגן
1,438	2,865	4,484	2,167	412	771	
31	139	48	158	7	-	
1,469	3,004	4,532	2,325	419	771	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
						התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
						מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
						סך הכל שווי הוגן
2,182	1,863	4,767	1,804	345	848	
31	17	421	137	68	-	
2,213	1,880	5,188	1,941	413	848	
(744)	1,124	(656)	384	6	(77)	
37	781	(343)	313	(71)	(77)	

ראה הערות בעמוד 72

2015 בדצמבר 31			2015 בספטמבר 30								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים				במיליוני ש"ח
0.58	2.36	91,408	0.56	2.29	88,005	0.72	2.62	93,274	123	98	1,405
0.62		27,889	0.63		25,458	0.74		21,724	-	-	-
0.15		1,151	0.12		1,486	0.24		1,355	-	-	-
(2)0.59		120,448	(2)0.57		114,949	(2)0.72		116,353	123	98	1,405
0.20	0.99	76,334	0.12	0.67	73,496	0.22	0.96	81,198	-	-	107
0.52		37,057	0.49		33,994	0.74		28,952	-	-	-
0.23		1,323	0.15		1,819	0.22		957	-	-	-
(2)0.30		114,714	(2)0.24		109,309	(2)0.35		111,107	-	-	107
										98	1,298
										5,123	5,025
3.42	2.27	13,505	3.64	2.00	14,131	3.19	2.87	12,892	1	83	671
2.88		450	3.12		497	2.78		383	-	-	-
(2)3.41		13,955	(2)3.62		14,628	(2)3.18		13,275	1	83	671
2.81	0.95	12,884	2.96	0.83	13,489	3.09	1.10	11,943	-	-	134
1.84		962	1.74		1,254	1.67		674	-	-	-
(2)2.74		13,846	(2)2.86		14,743	(2)3.01		12,617	-	-	134
										83	537
										657	574

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית (המשך)

30 בספטמבר 2016						
מעל חודש ועד דרישה	מעל שלושה חודשים ועד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל חמש ועד עשר שנים
במיליוני ש"ח						
מטבע חוץ⁽⁴⁾						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
5,805	1,696	3,454	2,320	628	1,522	
15,053	11,883	7,616	829	245	501	
252	572	239	1	-	-	
21,110	14,151	11,309	3,150	873	2,023	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
17,731	2,149	1,966	283	31	31	
10,170	7,866	6,810	1,320	681	1,958	
203	869	368	4	-	-	
28,104	10,884	9,144	1,607	712	1,989	
מכשירים פיננסיים, נטו						
(6,994)	3,267	2,165	1,543	161	34	
(6,994)	(3,727)	(1,562)	(19)	142	176	

ראה הערות בעמוד 72

2015 בדצמבר 31			2015 בספטמבר 30								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשרים שנים
	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים				במיליוני ש"ח
1.18	2.32	15,721	0.97	2.30	15,147	1.23	1.63	15,445	-	1	19
0.31		46,203	0.37		47,914	0.34		36,127	-	-	-
0.16		1,835	0.09		2,231	0.23		1,064	-	-	-
⁽²⁾ 0.52		63,759	⁽²⁾ 0.50		65,292	⁽²⁾ 0.60		52,636	-	1	19
0.09	1.14	25,561	0.07	0.94	24,748	0.10	1.00	22,200	-	-	9
0.69		36,573	0.71		38,617	0.81		28,805	-	-	-
0.10		1,646	0.06		1,869	0.25		1,444	-	-	-
⁽²⁾ 0.43		63,780	⁽²⁾ 0.45		65,234	⁽²⁾ 0.49		52,449	-	-	9
										1	10
										187	186

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית (המשך)

30 בספטמבר 2016						
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד חודשים שנה	מעל שלושה ועד חמש שנים	מעל חמש ועד עשר שנים		
במיליוני ש"ח						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הרבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
79,374	6,223	9,463	11,567	6,713	5,870	
21,341	19,480	12,076	2,857	1,056	1,424	
413	1,427	575	4	-	-	
101,128	27,130	22,114	14,428	7,769	7,294	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
86,526	5,509	8,782	7,672	4,252	2,350	
20,651	17,398	11,758	3,869	1,344	3,411	
411	1,415	571	4	-	-	
107,588	24,322	21,111	11,545	5,596	5,761	
מכשירים פיננסיים, נטו						
(6,460)	2,808	1,003	2,883	2,173	1,533	
(6,460)	(3,652)	(2,649)	234	2,407	3,940	

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הרבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14.א. לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.

(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

(3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

(4) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015									
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשרים שנים	
	באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים				במיליוני ש"ח	
0.98	2.32	121,828	0.99	2.16	118,663	1.05	2.55	122,620	1,133	182	2,095	
0.44		74,772	0.47		74,088	0.51		58,297	63	-	-	
0.15		3,617	0.10		4,579	0.24		2,811	392	-	-	
(2)0.77		200,217	(2)0.78		197,330	(2)0.86		183,728	1,588	182	2,095	
0.47	0.97	115,710	0.45	0.81	112,864	0.49	1.05	116,151	810	-	250	
0.62		74,822	0.62		74,084	0.79		58,494	63	-	-	
0.16		3,600	0.11		4,550	0.24		2,793	392	-	-	
(2)0.52		194,132	(2)0.51		191,498	(2)0.59		177,438	1,265	-	250	
										182	1,845	
										5,967	5,785	

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון (במיליוני ש"ח):

תקרת החשיפה המאושרת כ-% מההון הפנוי	% מההון הפנוי ליום		החשיפה בפועל ליום		
	31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2016	31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
אין	96	81	5,290	4,805	מט"י לא צמוד
(30)-60	4	16	197	943	מט"י צמוד מדד
(10)-10	-	3	(10)	168	מט"ח וצמוד מט"ח

הערות:

- (1) השיעורים השלייליים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים כאחוז מההון הפנוי.
- (2) הבנק נוקט בגישה כלכלית בניהול חשיפות הבסיס, ומבצע התאמות לסיווג החשבונאי בהתחשב במהות הכלכלית. הבנק מביא בחשבון בניהול השוטף את חוסר ההתאמה שנוצרת לעתים בין החשיפה החשבונאית לחשיפה הכלכלית במטרה לגדר את הרווח החשבונאי המדווח.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה. עיקר הפעילות בנגזרים הינה בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכונים מטבע מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 בספטמבר 2016 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי-מאזניים.

איר	דולר	אחוז שינוי בשער החליפין
5	(7)	ירידה של 5%
13	(17)	ירידה של 10%
3	9	עלייה של 5%
14	25	עלייה של 10%

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

חדרי עסקאות

חדרי העסקאות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקאות במט"ח סוחר במגוון גדול של מכשירים פיננסיים, והינו אחד מחדרי העסקאות הפעילים במערכת הבנקאית גם בתחום המכשירים הנגזרים, לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר פועל הבנק גם בתחום המעו"ף בבורסה לניירות ערך.

החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן ברבית כתוצאה מפעילות זו נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס וברבית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	
		עסקאות גידור:
2,350	2,697	חוזי רבית
402	241	חוזי מטבע חוץ
		עסקאות ALM ואחרות:
16,924	14,066	חוזי רבית
79,112	62,149	חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)
105,192	55,944	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
203,980	135,097	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות ומימון

למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2016 ב-40.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-43.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-26.7 מיליארד ש"ח, וכ-14.1 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס הפקדונות לאשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2016, עומד על 133.9%, בהשוואה ל-142.3% ב-31 בדצמבר 2015. ביום 30 בספטמבר 2016 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-110.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-109.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2015.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים.

הבנק מנטר, באופן שוטף, את היקף וריכוזיות המקורות על פי קריטריונים שונים, כגון: גודל ומח"מ ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל.

הבנק פועל בנגזרים ונדרש לביטחונות במסלקות השונות בגין פעילות זו. לדרישת הביטחונות הנ"ל קיימת השפעה נמוכה על רמת הנזילות ויחס כיסוי הנזילות של הקבוצה.

במהלך תקופת הדיווח בוצעו פעולות לעמידה ביחסי כיסוי גבוהים מהנדרש על פי הוראות ניהול בנקאי תקין ו-342.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	
במיליוני ש"ח		
3,369	2,642	1
3,742	1,864	2
1,921	1,728	3

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון לעומת הטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2015, למעט סיכון חקיקה ורגולציה שרמתו עלתה מ"קטנה-בינונית" ל"בינונית", לאור המשך התגברות הרגולציה, היקפה ותדירותה בכל הנוגע למערכת הבנקאית, לרבות בנושאי הליבה של המערכת וההיערכות הנדרשת לצורך הטמעתה של הרגולציה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח הכספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2016 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רוני חזקיהו
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 17 בנובמבר 2016
טז' בחשוון, תשע"ז

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

17 בנובמבר 2016

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

17 בנובמבר 2016